

GECOMBINEERDE COMMISSIE VAN 20 MEI 2020 19:30 UUR

Voorzitter: M. Bolle (CDA)

Aanwezig: de dames C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), K. Boogaard (PvdA), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), L. van de Giessen (CDA),

en de heren T. Rustebiel (D66), J.P. Dijk (SP), J. Boter (VVD), P. Rebergen (ChristenUnie), D. Mellies (100% Groningen), R. Staijen (Stadspartij), M.J.H. Duit (Student & Stad), A.J.M. van Kesteren (PVV)

Wethouders: de dame G. Chakor (GroenLinks)

Namens de griffie: W. Meijer

B1 Uitvoeringsagenda klimaatbestendig Groningen 2020-2024 (raadsvoorstel 5-2-2020)

00:14:47

Voorzitter: Goedenavond allemaal, vanavond hebben we drie commissies, aparte commissies. In principe tussen die vergadering hebben we vijftien minuten pauze om te wisselen tussen woordvoerders en om het technisch weer klaar te zetten. In de eerste vergadering zitten er mensen hier in de zaal, en er zitten vier mensen thuis. Dat is de heer Boter, tenminste die zit niet, die loopt zie ik. Werkt het geluid meneer Boter?

00:15:13

De Heer Boter: Ja hoor, prima.

00:15:14

Voorzitter: Ja, dank u wel. De heer Rebergen, namens de ChristenUnie zie ik.

00:15:21

De Heer Rebergen: Ja, goedenavond.

00:15:22

Voorzitter: De heer Van Kesteren namens de PVV. Ga er even vanuit dat dat ook gaat werken. De spreektijden zijn twee minuten per fractie, en tien minuten voor het college. En dan begin ik met de vragen of er vanuit zijde van het college nog mededelingen zijn? Die zijn er, ga uw gang.

00:15:47

Mevrouw Chakor: Dank u wel, Voorzitter. Ik begin even met het Groenplan. Zoals uw Raad weet, hebben we het Groenplan Vitamine G, op tien maart vastgesteld en die is toen opengesteld voor inspraak. Helaas, in verband met de corona hebben we de geplande fysieke bijeenkomsten, helaas konden die natuurlijk niet doorgaan, We hebben wel gekeken naar andere manieren, en ook daarnaar gezocht, om onze inwoners te bereiken en de kansen te bieden, om ook gewoon hierop te kunnen reageren. Maar ik kan u vertellen dat dat ontzettend goed gelukt is, al zeg ik het zelf. We hebben van een periode tot en met vierentwintig april in totaal honderdveertig inwoners en organisaties hebben een reactie gegeven. En ruim honderd inwoners, organisaties hebben hun idee ingediend. U begrijpt dat het college het ontzettend belangrijk vindt, om al die ideeën van een antwoord te voorzien. En u begrijpt ook dat, u weet wel waar ik naartoe ga, dat dit ook inderdaad tijd kost. En dat

betekent gewoon dat wij de geplande behandeling in juni gewoon niet gaan redden, willen wij recht doen aan alle ideeën en reacties die we hebben ontvangen. Dat betekent dus dat we het definitieve Groenplan, die leggen we zo snel mogelijk na de zomer aan u voor. En dat betekent ook dat de uitvoeringsagenda dan ook opschuift.

00:17:20

Voorzitter: De heer Dijk.

00:17:21

De Heer Dijk: Ja dank u wel Voorzitter. Volgens mij is die inspraak voor dat Groenplan volledig digitaal gegaan. En komen er ook nog gelegenheden voor mensen om fysieke inbreng te doen? Want ik kan me voorstellen dat niet iedereen, dat weten we trouwens gewoon, dat niet iedereen digitaal vaardig is. En sommige mensen zelfs ook moeite met lezen en schrijven. Dus dan is er ook een groot deel van de bewoners wat misschien graag een keer naar een fysieke bijeenkomst zou willen om zijn inbreng daar te geven.

00:17:44

Voorzitter: Mevrouw Chakor

00:17:45

Mevrouw Chakor: Ja, dat hadden we inderdaad graag gewild. Wat we hebben gezien, is dat mensen gewoon via verschillende kanalen, dus ook op een ouderwetse manier ook het stuk doorgestuurd konden krijgen. En we hebben ook via de mail. Dus langs verschillende kanalen zijn reacties binnengekomen. Er zijn ook mensen die mij rechtstreeks hebben gemaïld, en die ook hebben gezegd van, we hebben geprobeerd het in te dienen. Maar het was toch nog complex genoeg, kan het ook via u? Uiteraard. Dus ik heb gezorgd dat het inderdaad ook gewoon door gestuurd kon worden. Wat mij betreft hebben we iedereen, in ieder geval ook via filmpjes, ik zag dat het filmpje die we hebben gemaakt, uiteindelijk ook weer tot reacties heeft geleid. Natuurlijk had ik graag met mensen hierover willen praten, maar ik denk dat we nu echt wel ontzettend veel ideeën hebben gehad. En we kunnen uiteraard kijken van, hoe we straks op het moment dat we ideeën hebben van, hoe we dat bijvoorbeeld wel een soort sessie kunnen geven waarin iedereen bij betrokken is.

00:18:38

Voorzitter: Dank u wel. Dan kunnen we verder met het inhoudelijke punt van de agenda neem ik aan. Dat is het Raadsvoorstel uitvoeringsagenda klimaatbestendig Groningen 2020, 2024. Er had zich een spreker gemeld, de heer Jansen namens de Bomenridders, maar hij heeft zich laten verontschuldigen. En hij heeft een schriftelijke reactie aangekondigd. Dus die zien we tegemoet. Aan wie van de commissie mag ik als eerste het woord geven?

00:19:04

De Heer Boter: Ja ik wil wel.

00:19:05

Voorzitter: De heer Boter.

00:19:07

De Heer Boter: Hartelijk dank, mijnheer de Voorzitter. Ik heb eigenlijk één belangrijk punt, want er ligt gewoon een goed uitvoeringsplan voor de klimaatadaptatie. En alle punten die daarin staan, zien er goed uit. Maar acht januari 2020, heb ik een punt aangedragen bij het

MJP Leefkwaliteit, dat het misschien mogelijk moet zijn om in nieuwbouwwijken in het omgevingsplan of het bestemmingsplan, groenvlakken in te plannen. Ook voor waterberging, maar ook voor recreatie en spel. Maar ook om bijvoorbeeld een norm in tuinen, daarvoor vast te leggen zodat er minder regenwater in het riool komt. En regenwater wordt opgevangen. En ik zou graag van de wethouder, die toen enthousiast reageerde, willen horen of daar ook een brief of een soort vorm van onderzoek gedaan kan worden. En dat we over een paar maanden dat resultaat kunnen zien, of dat ook daadwerkelijk omgezet kan worden in die omgevingsplannen of bestemmingsplannen. Dus dat was eigenlijk het punt wat ik naar voren wil brengen. Dank u wel.

00:20:05

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik dan het woord geven? De heer Stayen namens de Stadspartij?

00:20:10

De Heer Stayen: Ja, dank u, Voorzitter. Het weer wordt steeds extremer, dus hete droge zomers met veel watertekort, maar ook grote stortbuien met weer veel wateroverlast. Gevaar loert dus eigenlijk aan twee kanten. Nou, dit plan is een goede inventarisatie van alle mogelijke gevolgen en van alle risico's. Om alle urgente zaken op korte termijn op te lossen, ontbreken gewoon de nodige financiën. Maar steeds verder uitstel is ook onverantwoord. Stadspartij kan zich goed vinden in het voorgestelde scenario voor 2050. Dat geeft dus de best mogelijke balans tussen risico's en mogelijkheden. Vooral voor de dichtbebouwde gebieden, die zijn zeer gevoelig voor hittestress. En ja, mijn groep, de senioren als meest kwetsbare groep heeft er echt belang bij. Voorzitter, de vier doelstellingen die zijn er wel erg vaag. Bij verdere uitwerking van deze agenda, wil Stadspartij graag een plan waarin de acties beter zijn vastgelegd, en er een tijdsplanning is gemaakt. Met wat we vroeger leerden, maak het Smart. Vooral de aanvraag van de nu al bekende urgente situaties, in dat plan heel hard vastleggen. Tot slot vragen wij ons wel af waarom het college, dat ook hier weer stelt dat er meer groen in de stad essentieel is, toch nog steeds volhardt in een zeer enthousiast kapbeleid. Dank u.

00:21:30

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Stayen. Wie namens de commissie mag ik dan het woord geven? De heer Van Kesteren, namens de PVV.

00:21:38

De Heer Van Kesteren: Dank u wel Voorzitter. Voorzitter, dit college maakt zich enorm druk over het klimaat. Ze willen onderzoek doen naar de verwachte effecten van meer water, droogte, en andere extreme weersituaties en het risico van overstromingen. Nou, Voorzitter, zal die rampspoed Groningen ook treffen? Wij denken daar iets genuanceerder over. Wat we wel zeker weten, is dat de gemeente Groningen een financiële ramp zal overkomen, inclusief de inwoners, als dit klimaatbeleid wordt doorgezet. Ook in onze dorpen, wijken, bedrijventerreinen en binnenstad, zijn de effecten voelbaar. En dat ze invloed hebben onze kwaliteit van leven en werken. De PVV fractie wil graag van het college weten, wat hiermee precies wordt bedoeld. Voorzitter, het rapport staat vol met aannames, onnodige bangmakerij, en peilingen onder de linkse achterban. Het college maakt zich zorgen om verdroging van monumentale bomen, hoewel die in Groningen ook niet zeker zijn van

voortbestaan. Maar we lezen helemaal niets over de mega bomenkap, die ze voltrekt sinds dit college is aangetreden, om de biomassacentrales te laten branden. Wat de PVV betreft, kan deze uitvoeringsagenda linea recta de kachel in. Voorzitter, er is sprake van klimaatactivisme, een klimaat psychose. Die volledig los staat van de werkelijkheid. Wetenschappers die dat bevestigen, en documentaires die dat blootleggen, worden bewust niet genoemd in media of worden afgeserveerd als bedrog. Want in Groningen bestaat namelijk maar één werkelijkheid en dat is papieren werkelijkheid. Er is onderhand sprake van een klimaatdictatuur omdat er slechts één waarheid geoorloofd is. En er maar één waarheid kan en mag worden uitgesproken. De Groningse samenleving wordt wijs gemaakt dat het klimaat en duurzaamheidsbeleid van deze gemeente, waarvoor op alle basisvoorzieningen moet worden bezuinigd en de inwoners fors voor moeten betalen, elk jaar hogere gemeentelijke lasten. Dat daarmee het klimaat kan worden veranderd. Voorzitter, klimaat wordt al eeuwenlang veranderd door de stand van de zon en de oceaan stromen. Waar wel voor moeten waken, dat is de milieuverontreiniging. Maar dat is iets geheel anders. De oproep van de PVV aan het gemeentebestuur en de Raad is dan ook, keer alstublieft terug naar de werkelijkheid en naar de Groningse nuchterheid. Ga aan de slag met de echte problemen waar inwoners, de gezinnen mee te maken hebben. Dat is armoedebestrijding, goede basisvoorzieningen in de wijken, een prettige woon- en leefomgeving. Een goed vestigingsklimaat, behoud van banen, behoud van werkgelegenheid. Daar wil ik graag reactie op van het college, of inmiddels al een omslag merkbaar is. Dank u wel. En dan heb ik nog een interruptie uiteraard.

00:24:33

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Kesteren. Ja, die zou ik normaalgesproken toestaan, maar u heeft al iets meer minuten gebruikt dan ik aan het begin heb toegezegd. Meneer Rebergen.

00:24:48

De Heer Rebergen: Geen interruptie dus Voorzitter?

00:24:56

Voorzitter: Als u er eentje heeft, dan mag het.

00:25:00

De Heer Rebergen: Ik weet wel dat de PVV niet gelooft in de dingen die nu op papier staan. Maar stel dat hier dan toch een gedeelte werkelijkheid van wordt. Hoe kijkt de PVV dan aan, tegen de leefbaarheid voor onze inwoners.

00:25:18

Voorzitter: De heer Van Kesteren.

00:25:19

De Heer Van Kesteren: Voorzitter, vooropgesteld wij zijn heel erg begaan met de leefbaarheid van de inwoners van Groningen. Maar niet door het obsessieve klimaatbeleid wat nu wordt ingezet. Wat contraproductief werkt. Wat eigenlijk zorgt voor nog meer ellende en nog meer verontreiniging van het milieu. En het klimaat verandert er al helemaal niet door. Dat neemt niet weg, dat we wel ons zorgen moeten maken over het milieu. Maar dat is iets heel bijzonders, en dat wordt vaak door elkaar gehaald. Want steeds meer zie je

ook in documentaires dat dat gewoon een heel ander verhaal is. Daar is geen ruimte voor hier. Dat wordt ontkend gewoon, ook door u.

00:26:00

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Kesteren. Wie mag ik namens de commissie het woord geven? De heer Dijk, namens de SP.

00:26:05

De Heer Dijk: Voorzitter, ik neem vandaag even de woordvoering over van mijn collega Brandenburg, dus vergeef me vooraf alvast voor de genuanceerde toon. Klimaatadaptatie dus, waarmee we zoveel mogelijk wateroverlast en hittestress willen voorkomen. Een prima idee volgens mijn fractie, doe maar. En doe dat maar efficiënt. Wat dat betreft kan mijn fractie er wel in vinden, om zoveel mogelijk van dat werk tegelijkertijd te doen met andere werkzaamheden. Wij delen de conclusie van het college om te richten op 2050. Kijk, daar is die genuanceerde Brandenburg weer. Hij heeft deze tekst ook zelf geschreven, dat u het even allemaal weet. Maar na het hoe, was het wel even een beetje zoeken. En ja, oké, middels het Groninger water- en rioleringsplan, wat we al eerder hebben vastgesteld, en het groenplan wat we nog gaan bespreken, en verder. We gingen op zoek in de vierennegentig pagina's tellende blits opgemaakt boekje. Hopelijk alleen digitaal, toch in verband met al die bomen. Op pagina vierenzestig, zijn we er dan, de plannen. Althans, eerst een uitvoerige beschrijving van wat we al doen. Verder bladeren maar weer. Maar verder lezen we vooral woorden als plannen, in beeld brengen, monitoren, verkennen, onderzoeken. Heel veel tekst, heel veel pagina's, vrij weinig concreet. Behalve dan de organisatie van de klimaatwijk. Toevalligerwijs ook het enige concrete uit het programma Leefklimaat. Voorzitter, mijn fractie daagt het college toch uit, om met een heldere strategie te komen. Op een A4'tje, wat ze nou gaat doen aan dat hele klimaatadaptatie. Behalve dan rapportjes volschrijven. Dan kunnen we daarover een gedegen politieke discussie met elkaar voeren. Dank u wel.

00:27:48

Voorzitter: Dank u wel, meneer Dijk. Ik zag digitaal wat handen omhoog net. Willen de heren nu het woord voeren? Geef ik eerst het woord aan de heer Rebergen, namens de ChristenUnie.

00:28:01

De heer Rebergen: Ja, dank u wel, Voorzitter, ik kijk er wat anders tegenaan, dan mijn twee voorgangers. Eén voor wat betreft realisme. Volgens mij moeten we echt aan de gang met klimaatadaptatie. En we zijn blij dat dit plan is samengesteld, samen met de strategische partners. Het inwonerspanel Groningen gehoord en bijeenkomst met inwoners. Ik denk dat het Scenario C, dus 2050 inderdaad een juist Scenario is om te kiezen. En dan kom ik eigenlijk bij het punt waarop ik het met mijn voorganger niet eens ben. Dat heeft met de uitvoeringsagenda 2020, 2024, juist daar wat mij betreft wel concreet. En was ik ook wel blij met die concrete acties. Een die mij nu zo te binnenschiet, is de regenton actie bijvoorbeeld. Ik snap niet wat daar niet concreet aan is. Daar willen wij concreet en wij kunnen ons hierin volledig in vinden.

00:28:59

Voorzitter: U heeft een vraag, mevrouw Van der Giesen, namens het CDA.

00:29:02

Mevrouw Van der Giesen: Ja, Voorzitter, de regenton subsidie, die bestaat al. Dus het gaat niet om een nieuwe maatregel. Hoe kijkt u aan naar de concretisering van de nieuwe maatregelen?

00:29:11

Voorzitter: De heer Rebergen.

00:29:16

De Heer Rebergen: Ja, daar heeft u gelijk in. En dan is het ook makkelijker inderdaad om die concreet te maken, als die al bestaat. Het klopt dat de nieuwe maatregelen die aangekondigd zijn, vanaf pagina tweeënzeventig is dat geloof ik, die zijn iets minder concreet dan wat we al doen. Maar dat komt ook omdat we het natuurlijk eerst moeten gaan bewijzen. We zullen wel dingen moeten onderzoeken, om te kijken van hoe moeten we het precies vormgeven.

00:29:45

Voorzitter: Dat levert nog een vraag op van de heer Dijk.

00:29:47

De Heer Dijk: Ja, Voorzitter, in aanvulling daarop, u zegt net zelf dat die maatregelen die er nieuw instaan, niet concreet zijn. Dus dan vind ik het een beetje gek om mijn partij nu te gaan verwijten dat wij vinden dat er zo weinig concrete maatregelen in staan, terwijl u het zelf bevestigt. U zegt net zelf, de regentonnen actie, die bestaat al. Schrijf het dan niet op, dat doen we al, hartstikke mooi. Wij zijn echt op zoek naar concrete, nieuwe, maatregelen die vergaande klimaatadaptieve doelen behelzen.

00:30:15

Voorzitter: De heer Rebergen.

00:30:19

De Heer Rebergen: Ik heb geen vraag gehoord, Voorzitter.

00:30:25

Voorzitter: Dank u wel. Dan wilde ik graag naar de heer Duit namens Student en Stad.

00:30:28

De heer Duit: Ik dank u wel. Voorzitter, het klimaatbestendig maken van Groningen is een belangrijke zaak. Extremer weer en toenemende hitte zijn helaas onderdeel van onze toekomst. En om de leefbaarheid en veiligheid van onze bewoners te garanderen, is het belangrijk dat er gepaste maatregelen worden genomen. Daarom zien wij het plan klimaatbestendig Groningen 2050, niet als gepaste maatregel. Maar willen wij mikken op klimaatbestendig maken van Groningen in 2035. Op dit moment is het namelijk heel moeilijk om de exacte gevolgen van de klimaatsverandering in te schatten. Met hoeveel graden neemt de temperatuur exact toe. En hoe groot zal de overlast van extremere regenval in 2050 zijn? Uit het verleden blijkt, dat er een grote mate van onderschatting is van de gevolgen van het klimaat. En ook op dit moment heerst nog grote onzekerheid en discussie over mogelijke onderschatting van toekomstige gevolgen. Wij zien het daarom als een groot risico om 2050 als stip op de horizon te nemen. Omdat er een aanzienlijke kans bestaat, dat er al op korte termijn grote negatieve gevolgen van klimaatverandering optreden. Zo kunnen

de kosten in geval van extreme wateroverlast veel groter zijn dan de huidige besparing. Ten voorbeeld, in Kopenhagen waren de kosten van een extreme regenbui in 2011 meer dan één miljard euro. Door te mikken op 2050, in plaats van 2035, kan er in totaal eenenveertig miljoen euro bespaard worden. Maar wanneer er een incidentele uitschieter is, met bijvoorbeeld regenval, zullen die kosten dus veel hoger zijn dan die eenenveertig miljoen. Ondanks dat het plan Klimaatbestendig Groningen 2050 in de landelijke richtlijnen past, zien wij kansen om de stad eerder klimaatbestendig te maken. Steden als Rotterdam, Arnhem en Kopenhagen zijn momenteel al voorlopers op het gebied van klimaatbestendigheid. En hun succes bewijst dat een assertieve en ondernemende houding loont.

00:32:20

Voorzitter: De heer Dijk heeft een vraag voor u.

00:32:28

De Heer Dijk: Wat stelt Student en Stad dan concreet voor?

00:32:30

Voorzitter: De heer Duit.

00:32:33

De heer Duit: We willen concretere plannen zien. Hoe die concretere plannen eruit zien, dat laat ik nu even in het midden, want dan kunnen we uren hier discussiëren. Maar het gaat ons erom dat we die stip op de horizon naar voren halen. Dat is het punt dat wij op dit moment willen maken. Goed, als stad en gemeente Groningen profileren wij ons als een innovatieve en ambitieuze vooroplopende regio. De ietwat afwachtende houding om als gemeente in 2050 klimaatbestendig te zijn past wat ons betreft niet in dat beeld. Het getuigt van weinig ambitie en geeft een negatief signaal af richting de urgentie van klimaatsverandering. Het geeft namelijk het signaal af, dat klimaatverandering op de middellange termijn wel mee zal vallen. En dat er slechts op de lange termijn bestendige maatregelen moeten. Juist nu.

00:33:18

Voorzitter: Dank u wel, meneer Duit u bent net door de tijd heen. Een zin, prima.

00:33:22

De heer Duit: Is het als gemeente belangrijk, om het signaal af te geven dat klimaatverandering niet onderschat moet worden. Ook om op deze manier ondernemingen en inwoners te laten doordringen van het belang. Daarom vinden wij het belangrijk dat wij als gemeente op het gebied van klimaatbestendigheid het voortouw nemen, ambitie uitspreken en een plan voor klimaatbestendigheid 2035 op te stellen.

00:33:43

Voorzitter: Dank u wel. De heer Rustebiel namens D66.

00:33:46

De Heer Rustebiel: Ja dank u wel, Voorzitter. Het wordt steeds warmer en natter. De menselijke behoefte aan groen neemt toe, en de biodiversiteit neemt af. Dat waren in een notendop de redenen om voor D66 om in 2017 via een motie om een visie op klimaatadaptatie te vragen. Wij zijn blij dat die aanpak er nu ligt, en we zien dat klimaatadaptatie en de diverse plannen die de gemeente maakt, al frequent terugkomt.

Want hoewel deze visie prima is, een aantal collega's gaf het al aan, is het vooral ook een kwestie van doen. Meenemen als je met de weg bezig bent, met een wijk bezig gaat, met groene daken bezig gaat en met muren bezig gaat. En dan is het gewoon heel bruikbaar dat je het overliggende visie als deze hebt liggen. Wij zien ook dat het wel goed gaat, bijvoorbeeld bij de aanleg van Warmtenet, is het opentrekken van de wegen is gebruikt om daar ook groen toe te passen. Dus de gemeente is echt wel op weg, maar wij denken dat deze visie kan helpen om dat een tandje bij te doen. Nu kun je klimaatadaptatie op een grijze manier uitvoeren via harde infrastructuur, maar ook op een groene manier. Een boom kan immers tot wel vijftienduizend liter water opnemen en een serieuze boom schijnt goed te zijn voor tien airco's. Nou, zie daar je business case om te investeren in groen. Het zal een mix moeten zijn, maar wij zouden graag zien dat klimaatadaptatie wordt gebruikt om groen te versterken. Is het college dit ook van plan? Het budget van het gwrp is immers veel groter dan het budget van het Groenplan. Gaat dat geld vooral naar groen, of gaat geld straks vooral naar fysieke infrastructuur. Uit de doelstelling was dat nog niet helemaal helder, en we hebben ook begrepen dat je opbrengsten uit de rioolheffing niet zomaar kunt alloceren naar groen. Graag een reactie van het college. Wij kijken ook uit naar de bespreking van het Groenplan, omdat we daar op dat moment wat specifiekere in kunnen gaan op de ideeën rondom groen en het versterken van groen.

00:35:24

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Boogaard, namens de partij van de Arbeid.

00:35:28

Mevrouw Boogaard: Dank u wel. Voorzitter, mooi dat er nu een stuk ligt, als handvatten om aan de slag te gaan met een klimaatbestendige gemeente. Een kostbare operatie die helaas noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat onze inwoners er zeker van kunnen zijn, dat zij hun woonomgeving en hun eigendommen zoveel mogelijk beschermd zijn tegen de uitwassen van de klimaatverandering. Tegelijkertijd houd ik na het lezen van het stuk, toch een wat ongemakkelijk gevoel aan over. Het gevoel dat ik een stuk heb gelezen, dat weliswaar duidelijk stelt welke keuzes we maken en kunnen maken, en hoe groot de opgave is die voor ons ligt. Maar ook een stuk dat duidelijk nog niet klaar is. De keuzes in het stuk, waarom kiezen we voor 2050, worden onderbouwd met een simpele risicoanalyse. Als een bui een keer in de honderd jaar valt, dan hebben we het daar in de scenario's vijftien, dertig of zestig keer kans op. Dat is helder. Als je deze bui tegen honderd jaar weg schrijft, schrijf je die ieder jaar voor één procent weg. Ook dat is helder. Maar die bui valt niet voor vijftien, dertig of zestig procent. Bovendien verandert afhankelijk van het scenario dat gekozen wordt, ook het risicoprofiel. En dat zijn nu juist wel de bedragen waar we mee rekenen. Als je die bui volgend jaar valt, zijn we er toch echt vijfenveertig miljoen aan kwijt, als gemeenschap. En niet vierhonderdvijftigduizend euro. Bovendien kunnen we dan allerm minst stellen, we hebben hem gehad, de komende negennegentig jaar zijn we veilig. Het risico van die knallen van vijfenveertig miljoen blijft in de lucht zweven. Los van de bedragen die kleven aan de buien scenario's, zijn de bedragen die geplakt waarop de hitte en droogte. Als je die kansen tezamen bekijkt, en de financiële voordelen van uitstel daartegen afzet, ben ik er nog niet direct van overtuigd dat de keuze uiteindelijk kostenefficiënt is. Voorzitter, ik snap de rekenmodellen en ik ben niet tegen de keuze van 2050. Maar ik mis een duidelijke onderbouwing. Waarom juist deze cijfers een keuze opleveren voor het Scenario 2050. Ik

zou hier graag van de wethouder wat meer duiding op krijgen op deze hoofdkeuze. Datzelfde geldt voor de koppelkansen. Hier zijn de kostenplaatjes grotendeels op gebaseerd. Koppelen is goed, het scheelt geld, maar het is ook gewoon veel fijner voor iedereen die daar last van heeft. Maar hoe staat het hiermee. Ook als ik de stukken specifiek voor 2020, 2024 lees, wordt het mij nog niet helemaal duidelijk of de gemeente de koppelkansen al wel concreet in beeld heeft. Is de organisatie al wel zover? Wordt koppelen de standaard. Zit dit al in de vezels van de diensten. En wat betekent dat voor ons urgentie beleid? Een koppelkans doet zich immers voor, wanneer die zich voordoet. En trekt zich weinig aan van wat wij urgent vinden. Voorzitter, graag een toelichting, of in ieder geval voor de periode tot 2024 al een beeld is, van waar de koppelkansen in de eerste vier jaar liggen? En in hoeverre deze ook daadwerkelijk gebruikt kunnen of zullen worden.

00:38:04

Voorzitter: Mevrouw Boogaard, u heeft een vraag van de heer Rustebiel. En als u die beantwoord heeft, dan zou ik willen dat u tot een afronding komt.

00:38:10

De Heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. Is de PvdA het met D66 het eens, dat we eigenlijk al heel veel voorstellen zien waar klimaatadaptatie is in meegenomen. Dus het suikerfabriekterrein, volgens mij is dat bij uitstek een voorbeeld waar dat eigenlijk al gebeurt.

00:38:22

Mevrouw Boogaard: Ja, ik ontken ook niet dat het gebeurt en dat er heel veel koppelkansen gegrepen worden. Maar we stellen nu dat we die koppelkansen duidelijk gaan benutten en daar worden ook de rekenmodellen toegepast. Hoeveel besparen we door uit te stellen. Om dat te bereiken, moet je ook wel daadwerkelijk die koppelkansen passen. En dat heeft ook gewoon invloed op hoeveel geld je daarvoor vrij maakt in een begroting. En dat soort dingen moet je duidelijk in beeld hebben, om daar duidelijke keuzes in te kunnen maken. En dan kan ik afsluiten door te zeggen dat ik aansluit bij de SP met de twee miljoen verhaal. Ik hoor graag wat dat precies voor de inwoners gaat betekenen.

00:38:57

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van der Giesen, namens het CDA.

00:39:01

Mevrouw Van der Giesen: Ja, Voorzitter, ik wil beginnen met het maken van een compliment. Want de onderbouwing van de situatie in de gemeente Groningen vinden wij helder, duidelijk en goed te volgen. De gestelde doelen zijn ook helder. En op basis van deze analyse, zijn wij voorstander van Scenario C, oftewel het 2050 Scenario. Waarbij de investeringen en kosten het best in balans zijn. Waar wij positief zijn over de gemaakte keuzes, is mijn fractie minder enthousiast over de daadwerkelijke nieuwe maatregelen die genoemd worden, zoals de heer Dijk ook al aanstipte. Die vinden wij niet concreet. De komende vier jaar worden er dingen verkend, opgesteld en onderzocht. Soms is onderzoek noodzakelijk, maar wat dragen die maatregelen en activiteiten bij aan de gestelde doelen? Want dit vinden wij voornamelijk voorwerk en heeft nog weinig met de uitvoering te maken. De klimaat week. Dat is dan zo ongeveer de enige concrete activiteit die in het plan staat. Mijn fractie heeft het al vaker aangegeven, maar wij vinden de twee miljoen die de klimaat

week moet kosten, een enorm bedrag, ook al komt het vanuit de MPG. En wij denken dat het beter geïnvesteerd kan worden in iets wat op langere termijn meer rendement op moet leveren. Wat mijn fractie betreft, moeten we bij alle maatregelen zo veel mogelijk kijken naar de winst per euro. Een groene daken subsidie is mooi, maar als we met een andere maatregel per euro meer kunnen opleveren, dan gaan wij liever voor dat alternatief. We hopen dat het college constant deze analyse wil en zal maken.

00:40:24

Voorzitter: Mevrouw Nieuwenhout, heeft een vraag voor u.

00:40:27

Mevrouw Nieuwenhout: Ja. Bent u het er mee eens dat er ook niet monetaire voordelen kunnen zijn aan een bijvoorbeeld een groene daken actie. Ecologie, koelte is moeilijk in euro's uit te drukken.

00:40:37

Mevrouw Boogaard: Zeker ja, dit is een voorbeeld van één van de dingen, en het gaat niet specifiek over de groene daken subsidie. Het gaat om het principe, dat je constant moet kijken, wat levert het op. En als je één ding kunt vergroenen, maar je kunt tien dingen beetje vergroenen. Ja, dan heeft dat misschien wel onze voorkeur. Tot slot willen wij nog benadrukken dat het betrekken van de woningcorporaties essentieel is om een deel van de grond van de gemeente, klimaatbestendiger te maken. Het aanpakken van je tuin levert voor een huurhuis vaak maar weinig op, terwijl het voor kopers veel interessanter is om te investeren in een tuin, in een groene tuin. Corporaties moeten daarom gemotiveerd worden om ook tuinen van huurhuizen aan te pakken. En we hopen hiervoor concrete plannen terug te zien in de communicatiestrategie.

00:41:23

Voorzitter: Dank u wel. Wie van de commissie mag ik dan nog het woord geven? De heer Mellies, namens 100% Groningen.

00:41:30

De Heer Mellies: Dank u wel Voorzitter. We hebben kennisgenomen van een brede en verregaande uitvoeringsagenda voor het klimaatbestendig Groningen. Het is omvangrijk, weloverwogen, een goed onderbouwd en financieel ook niet nadelig. Mijn voorgangers spreken over een gebrek aan concretisering van stappen. Maar we hebben er alle vertrouwen in, dat de aandacht die dit rapport vestigt op de problemen die er zijn, voldoende zijn om ook de koppelkansen te benutten. Dan zullen we het bij voorbaat herhalen, als u het heeft over het terugwinnen van de openbare ruimte, blijven wij herhalen dat het alleen kan, als onze inwoners daarmee bij huis kunnen blijven parkeren. Dank u wel.

00:42:07

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Wrede. Heeft u een vraag of wilt u uw eigen woordvoering doen?

00:42:11

Mevrouw De Wrede: Nee eigen woordvoering.

00:42:12

Voorzitter: Gaat uw gang.

00:42:13

Mevrouw De Wrede: Dank u wel. Ja, er is veel in kaart gebracht. Er zijn misschien nog niet heel veel plannen om er daadwerkelijk wat mee te doen. In de brief die voorafgaand aan de bijlage, daar worden een aantal punten beschreven die relevant zijn in verband met de klimaatverandering. Een daarvan misten wij de natuur. Gelukkig komt die later in de bijlage wel ruimschoots aan bod. En daar valt toch op, dat met name droogte natuurlijk, op dit moment een ontzettend groot probleem is. En wij missen een aanpak in dit stuk. Wat gaan we daaraan doen? Wij zouden graag willen dat ook dit college, we hebben veel natuur in de gemeente, in overleg gaat met provincie, met de agrarische sector, om te kijken hoe we kunnen omgaan met de droogte. Want die zorgt ervoor dat de natuur, dat de wilde dieren een ontzettend groot probleem hebben. En dat veel diersoorten hierdoor op uitsterven staan. Verder komen we tegen dat dat het een gevaar is voor monumentale bomen. Nou, volgens ons voor alle bomen. Dus wij willen graag, en hierop graag een reactie van de wethouder, in kaart hebben welke gebieden in de stedelijke ecologische structuur op dit moment risico lopen. Hoe gaat u dat uitzoeken. Ja, hemelwaterafvoer en riool moet worden gescheiden. Nou, daar zijn we het natuurlijk mee eens, net als met het punt van de VVD. Een norm voor tuinen in nieuwbouwwijken. We weten natuurlijk wel een beetje wat de oorzaak is van klimaatverandering. Daar gaan we het nu ook niet over hebben, dat is ook niet de insteek van dit stuk. Toch vinden we wel dat we ons ook zelf moeten realiseren wat ons aandeel hierin is. En niet alleen op de gebieden die voor de hand liggen, fossiele brandstoffen en dierlijke eiwitten. Maar eigenlijk bij alles, ook de bouw van de ring. Beton is bijvoorbeeld een ontzettend belangrijke bron van CO₂ uitstoot. En daarom willen we graag dat bij beleidsstukken bij nieuwe voorstellen een paragraaf wordt opgenomen over het klimaat en de gevolgen die dit voorstel heeft voor de CO₂ uitstoot.

00:44:32

Voorzitter: De heer Dijk heeft een vraag voor u.

00:44:35

De Heer Dijk: Voorzitter, mag ik de Partij voor de Dieren feliciteren met het meest concrete voorstel wat ik vandaag over klimaatadaptatie heb gehoord.

00:44:44

Mevrouw De Wrede: Dank u wel, mijnheer Dijk. Bij de risico's wordt verder beschreven dat het verdwijnen van soorten een risico is. Daar had ik het net ook al even over, maar ook de komst van invasieve soorten. Ja, dat is een beetje een agressief predicaat, dat op dieren wordt geplakt die eigenlijk bezig zijn met het overleven. Klimaat vluchtelingen zou je kunnen zeggen. En de Partij van de Dieren vindt dat wij die van harte moeten verwelkomen, en niet moeten behandelen als vuile indringers. Voor problemen die men daardoor ziet, is eigenlijk het antwoord geef de natuur meer ruimte. En dat is zowel goed voor de klimaatadaptatie als voor alle diersoorten, ook onze inheemse diersoorten. Ik kom tot een afronding. Er wordt gezegd in het stuk, zet in op meer natuur, inclusief de landbouw en aaneengesloten natuurgebieden. Ja, daar zijn wij het natuurlijk helemaal mee eens. Hoe gaat u dat doen? Wat voor acties heeft u daarvoor in werking gezet? En natuurlijk belangrijk voor de klimaatmitigatie en de adaptatie zijn bomen. Als het ware natuurlijke CO₂ opzuigers. En ik sluit mij aan bij de vragen van collega Rustebiel zonet hierover, wat voor consequenties

trekken wij daaruit. En verder bij de vragen van mevrouw Boogaard ten aanzien van de Scenario's die in de brief zijn beschreven welke Scenario's. Oké. Dank u wel.

00:46:16

Voorzitter: Dank u wel. Uw afronding duurde ongeveer net zo lang als het stuk daarvoor. Mevrouw Nieuwenhout.

00:46:27

Mevrouw Nieuwenhout: Het klimaat verandert. Het was al decennia voorspeld, maar we zien het nu toch om ons heen. Nieuwe hitte records, droogte en juist grote regenbuien. Om te voorkomen dat we daardoor in de toekomst hoge kosten moeten maken, door water en droogte overlast, maar ook om het welzijn van de inwoners in Groningen op peil te houden, is het belangrijk dat we daar nu in gaan investeren. En wij verwelkomen dan ook deze uitvoeringsagenda. Wat hieruit nogmaals duidelijk wordt, is het belang van groen voor koelte en om water op te vangen en om het welzijn te verhogen. Er zijn drie pijlers: groen in de openbare ruimte, in particuliere tuinen en op bedrijventerreinen. Wat betreft de openbare ruimte verwelkomen we met ideeën over bijvoorbeeld straatinrichting die in het groenplan genoemd worden. Het blijkt ook uit onderzoek dat openbaar groen mensen stimuleert om in hun eigen tuin ook meer groen aan te leggen. Wat betreft particuliere tuinen, geloven wij in een stimulerende rol van de gemeente via bijvoorbeeld het faciliteren van operatie Steenbreek, groene daken regentonnen actie, ruil een tegel in tegen een plant, dit soort dingen. En daarnaast sluiten wij ons aan bij de vraag van de VVD, en hopen wij net als het CDA, dat de wethouder corporaties stimuleert om de tuinen in de sociale huursector ook te ontstenen. Verder wat de klimaatadaptatie op bedrijventerreinen betreft, willen wij de wethouder herinneren aan de motie die wij hebben aangenomen rond de heffingnota om te onderzoeken of de rioolheffing voor bedrijven gekoppeld kan worden aan versterking en groene daken. Verder wordt duidelijk dat sommige straten en pleinen, echte klimaat knelpunten zijn in de stresstest. Mijn fractie is blij dat een deel daarvan wordt aangepakt in bijvoorbeeld het groenplan, zoals bijvoorbeeld de Damster plein. Maar tegelijkertijd zijn er in alle wijken nog meerdere plekken die gewoon voorlopig nog niet worden aangepakt. Om te zorgen dat klimaatstress op die plekken niet nog hoger wordt, vragen wij ons af of er kan worden onderzocht of in de omgevingsplannen kan worden opgenomen, dat op de plekken die nu al knelpunten zijn in de de klimaatstresstest, geen omgevingsvergunning wordt afgegeven voor ontwikkelingen die die knelpunten verergeren. Tenzij dat ter plekke ook weer maatregelen worden genomen om de knelpunten af te laten nemen. Kan de wethouder toezeggen om dit te gaan onderzoeken?

00:48:47

Voorzitter: Dank u wel. Dan heb ik iedereen uit de commissie gehad, en dan geef ik het woord aan mevrouw Chakor, voor de beantwoording van de vraag.

00:49:01

Wethouder: Ja, dank Voorzitter. Dank u wel voor alle input die gegeven is. Ik wil toch even zeggen van, er is heel wat gezegd inderdaad over de klimaatverandering. En wat er allemaal niet zou kunnen gaan gebeuren, of niet kunnen gaan gebeuren. Ik wil wel zeggen dat afwachten en kijken wat er gebeurd is, wat ons betreft niet zo'n, hele slimme optie. Pas gaan bewegen als we inderdaad de wateroverlast hebben en extreme droogte en hitte, dat is niet

verstandig. En met de kennis van nu kijken we ook gewoon echt naar de toekomst. Want wat betekent nou die veranderde klimaat voor onze gemeente? Wat betekent dat nou voor onze inwoners, voor de bezoekers, voor bedrijven, enzovoort. En met dit uitvoeringsagenda, ik had liever volgens mij de volgorde anders gehad. Dat we in eerste instantie, ik denk dat de kapstok hiervan, is dat we in eerste instantie, bijvoorbeeld de waterrioleringsplan hebben we in eerste instantie vorig jaar moeten vaststellen, omdat we het gewoon moesten. Ik had die volgorde anders gehad, dan was die wat logischer geweest. Dus wat we met dit uitvoeringsagenda hebben gedaan, is dat we het onderzoek via de stresstesten hebben gedaan. We hebben gesprekken gevoerd met onze partners, waterschappen, provincies noem het maar op. En we willen klimaatbestendig zijn in 2050. Daar zetten we ons voor in om dat aan te pakken. En we hebben gezegd van, wat is nou urgent? Wat zijn nou die onwenselijke situaties? Welke noodzakelijke maatregelen moeten we aanpakken. En dat kan inderdaad vanuit de kader van waterrioleringsplan. Dat kan vanuit de kader vanuit het groenplan. Eelde gelden hebben we natuurlijk nog. Dus verschillende mogelijkheden. Dus met dit agenda hebben wij dus onze prioriteiten duidelijk in beeld gebracht. En in financiële zin gaat het er gewoon eigenlijk volgens mij gewoon om de middelen die we hebben, om die gewoon gericht te gaan inzetten. Om met werk, werk te maken. Dus echt die koppelkansen gewoon goed te benutten. En we hebben de afgelopen periode, zijn we er natuurlijk ook gewoon mee bezig geweest. Als je kijkt naar Paddenpoel bijvoorbeeld. Het aanleg van het warmtenet. Dat op het moment dat je de ruimte open zet, dat je gelijk ook het warmtenet aanlegt maar ook gelijk die klimaatbestendig gaat maken. Samen met inwoners besproken van, wat moet er gaan gebeuren. Maar ook de woningcorporaties, die moet je natuurlijk ook meegaan in de bewustwording in het gedrag, de energietransitie heeft natuurlijk.

00:51:34

Voorzitter: Mevrouw Chakor, u heeft een vraag van de heer Van Kesteren.

00:51:38

De Heer Van Kesteren: Ja Voorzitter, ik wil de wethouder vragen of zij ook alle bad practices op dat gebied meeneemt. Want er zijn nogal wat projecten die gewoon mislukt zijn. Heeft het college daar wel oog voor en wordt er ook mee genomen in bijstelling van dit, ja eigenlijk rampzalige beleid.

00:52:02

Voorzitter: De wethouder.

00:52:03

Wethouder: Ik denk dat met alles wat je doet, moet je inderdaad gaan kijken, wat je doet werkt dat ja of nee. En op het moment dat dat niet werkt, dan moet je je toch achter de oren gaan krabben en gaan kijken van, wat is dan wel belangrijk? Dit is geen statisch document hè. Wat we hier met elkaar vastleggen blijft natuurlijk gewoon in beweging. We doen dat nu naar aanleiding van de richtlijnen vanuit de KNMI. Het laatste wat we nu weten van wat zou moeten gaan gebeuren met de kennis die we nu hebben, zetten we nu hier op in. Maar het kan ook zijn dat het over vier jaar, dat er inderdaad een andere een nieuwe werkelijkheid is. En dan moet je natuurlijk als overheid daar ook gewoon weer naar gaan kijken en dan ook weer aanpassen.

00:52:42

Voorzitter: Meneer Van Kesteren nog een keer.

00:52:46

De Heer Van Kesteren: Ja laatste vraag Voorzitter. Is er dan nu geen sprake van een nieuwe werkelijkheid? De corona crisis, de periode na die corona crisis? Waarin gewoon heel veel mensen andere sores aan hun kop hebben dan lastenverhoging en duurt van het gas af. Dat mij toch wel een nieuwe werkelijkheid.

00:53:07

Wethouder: Een nieuwe werkelijkheid is ook inderdaad op het moment dat we droogte hebben, en er is geen regen. De komende periode is ook een werkelijkheid. De werkelijkheid op het moment is dat wij gigantische regenbuien hebben, en wateroverlast en onze inwoners hebben geen droge voeten. Dat is een werkelijkheid. We hoeven niet zo ver te kijken. Onze burens hebben er last van, Dus wat wij doen, is gewoon slim acteren op de gevolgen en klimaatbestendig maken van onze omgeving. Dat is wat we doen. En ik kan u zeggen dat wij de complimenten krijgen vanuit ook de provincie, die ook aangeeft dat wij als gemeente Groningen hier voorop in lopen. En de andere gemeenten daar nog niet zo ver zijn. Dus laten wij ook hier een voorbeeld in zijn. Wat wij ook doen is, want dit is niet alleen maar een fysieke transitie of een technische transitie die we met elkaar zetten. Het gaat ook om een sociale transitie. Als je kijkt naar de focus die wij hebben voor kwetsbare doelgroepen, ouderen, kinderen. We kijken ook naar, wat voor kansen biedt klimaatadaptatie. Het levert niet alleen maar aantrekkelijke en gezonde openbare ruimte op, maar het vergroot ook de biodiversiteit et cetera. Maar het biedt ook kansen voor onze regio op het gebied van banen gewoon. Onze vakmensen die gewoon aan het werk kunnen. En gewoon adaptieve maatregelen kunnen gaan treffen als hoveniers die nu aan het werk gaan. Maar ook bij mitigatie zien we ook dat het gewoon ontzettend veel werk oplevert. Mee koppelen, dat kun je inderdaad een strategie noemen. Is ook een strategie. Volgens mij is dat een hele slimme strategie, om werk met werk te koppelen. We hebben gewoon onze reguliere beheer en onderhoud. We pakken gewoon zaken aan. Dus laten we op het moment dat we dat doen, laten we ook nadenken van, hoe zorgen we voor robuustere en een klimaatbestendiger omgeving. En dat betekent, wij kijken wel naar concrete, urgente situaties. Ik bedoel er wordt gezegd, het is niet concreet. Maar die concrete uitvoering komt natuurlijk door onze gwrp water, komt straks in de uitvoeringsfase agenda. Komt straks met allerlei werkzaamheden die we gaan aanpakken. Maar kijk naar bijvoorbeeld de schoolpleinen, die we willen gaan vergroenen. Dat is niet alleen maar omdat we dat doen omdat het er mooier uitziet, maar dat doen we ook omdat het belangrijk is. Dit zijn hittestress plekken, die gloeien gewoon helemaal rood op. Maar ook als je kijkt naar onze ouderen inderdaad. Er werd net al gesuggereerd dat je daar aandacht voor moet hebben. En terecht, want die hebben op dit moment, als het heet is, dan hebben zij daar ontzettend last van. Dat kan leiden tot richting het ziekenhuis gaan, uitdroging, gaan we een rol hebben om onze inwoners te informeren, over het belang van water drinken en niet uit te drogen. En we moeten ook zorgdragen voor die koelteplekken. Dus concreet pakken, hebben wij echt gekeken naar waar zijn die urgente wateroverlastlocaties? Waarom moeten we het nou gaan aanpakken als het gaat om veiligheid. Want op het moment dat onze ziekenhuis wagens, ambulances niet en naar het ziekenhuis kunnen gaan, hebben we ook een

probleem met elkaar. En komt ook de veiligheid en gezondheid van onze inwoners in het gedrang. Dan Voorzitter, volgens mij zitten we ook qua tijd, drie minuten nog begrijp ik?

00:56:30

Voorzitter: Ik neem aan dat er nogal wat onbeantwoorde vragen zijn. We hebben nog wat tijd hoor.

00:56:35

Wethouder: Er is inderdaad de vraag gesteld over de klimaatweek. Terecht dat u die vraag stelt. Daar gooit corona zeker roet in het eten. Want we hadden inderdaad een mooi programma. Maar laten we eerlijk zijn, de kans dat dat programma doorgaat zoals wij het voor ogen hebben, is niet zo. Dus het zal inderdaad ook gewoon een andere vorm krijgen. Het zal ook verschuiven qua tijd. En we komen gewoon ook naar u terug met van, wat gaat dat dan met de aangepaste vorm, wat betekent dat dan qua kosten? Dus het lijkt me goed om dat te doen.

00:57:08

Voorzitter: De heer Dijk.

00:57:09

De Heer Dijk: Ja Voorzitter, wat betekent dat qua kosten? Betekent dat dat we geen twee miljoen gaan gaan uitgeven?

00:57:14

Wethouder: Daar moeten we echt nog even gaan inzoomen inderdaad, van wat betekent dat, hoe krijgt dat vorm. We gaan dat uitgeven wat we ook moeten uitgeven. En niet meer en niet minder.

00:57:25

Voorzitter: Mevrouw Boogaard heeft nog een vraag.

00:57:27

Mevrouw Boogaard: Wat er voor mij vooral van belang is, we gaan hier twee miljoen, of iets anders, aan aardbevings geld aan uitgeven. Ik wil dan eigenlijk wel graag weten wat dat betekent voor de inwoners van de stad. En niet alleen voor de allure van een internationaal congres.

00:57:41

Wethouder: Volgens mij heeft u die discussie ook al eerder gevoerd hierover. Weet je, ik heb mij die vraag ook gesteld. Ik heb in eerste instantie ook gezegd van jongens, natuurlijk is het ontzettend belangrijk om belangrijke mensen hiernaartoe te halen. De global centre on adaptation hebben we hier. We willen aandacht schenken aan het klimaatbestendig maken van onze omgeving. Er is geld vanuit gereserveerd, inderdaad vanuit de MPG gelden, ook met de intentie van, dat zet uiteindelijk ook zoden aan de dijk. Ook als we kijken naar de versterkingsopgave, zullen we ook daar klimaatbestendig maken. Nu de situatie anders is, heb ik ook de vraag neergelegd van, wat betekent dat nu. Wat gaan we doen? Hoe gaan we het doen en wat gaat dat kosten. Op het moment dat ik die informatie heb, dan zal ik zorgen dat het gewoon jullie kant opkomt. Dan heb ik die vraag voor de Klimaatweek, die werd door een aantal mensen gevraagd. Dan werd er de vraag gesteld over corporaties of wij die willen stimuleren. Nou graag inderdaad. We zijn inderdaad steeds in gesprek met de corporaties.

Dit is een opgave die we niet alleen kunnen. Dat moeten we in gezamenlijkheid doen. Ook met onze inwoners moeten we die stimuleren, want ontzettend veel grond is niet in ons bezit. Dus we moeten kijken, hoe kunnen we daar ook helpen en ondersteunen, faciliteren en stimuleren. Corporaties, zeker, pakken we ook aan. Dan was er een vraag over de motie van rioolheffingvraag. Dat is een motie wat ingediend is. Daar zijn wij mee bezig en daar komen we op op terug. Ja, er werd een vraag gesteld inderdaad van, gaat op het moment dat je inderdaad geld uithaalt vanuit de GWRP, gaat het geld dan wel naar groen? Want groen is hier ook fysiek. We gebruiken, wat ik eerder zei, het gelden vanuit vanuit de CIF gebruiken we. Maar ook vanuit Eelde gelden. Maar het moet wel gaan om, op het moment dat je dat gaat vergroenen, dat doe je inderdaad omdat het water niet in de riolering terecht komt. Dus het moet wel een link hebben met de riolering.

00:59:59

Voorzitter: Ja, er is in ieder geval nog een vraag van Student en Stad en volgens mij ook van de Partij van de Arbeid. Waarom het 2035, of 2050 zou moeten zijn. En ik zie mevrouw Nieuwenhout?

01:00:18

Mevrouw Nieuwenhout: Ik had nog wat vragen over of dingen in de omgevingsplannen konden worden opgenomen, en Jasper Boter had daar ook een vraag over.

01:00:33

Wethouder: Volgens mij gaan wij voor de vraag van u beiden, denk ik past het dan, voor groen gaan we gewoon kijken van, hoe wij die richtlijnen uit de klimaatagenda kunnen vertalen richting het omgevingsplan. Dus ik kan u toezeggen, dat we voor het eind van het jaar terugkomen met een informerende brief hierover van, hoe we deze richtlijnen gaan opnemen in het omgevingsplan. En u had volgens mij ook nog een vraag over de doelstellingen en richtlijnen? Dat we die in het kader van de omgevingswet en omgevingskader, daar had u een vraag over. Volgens mij staat het gewoon in het uitvoeringsagenda dat we dat verder gaan uitwerken. Er werd de vraag gesteld over de doelstelling, dat die vrij vaag is. Maar ik heb volgens mij net ook al gezegd van, ik had die volgorde liever anders gehad. Want dan was het heel concreet geweest, ook met de uitvoeringsagenda vanuit de groenplan wat we daadwerkelijk gaat doen. Inderdaad er zitten een aantal acties die wij graag willen behouden als de regentonnenacties, als Steenbreek. Die blijven ook gewoon. Groene daken. Dat zijn acties waar nu ontzettend veel gebruik van wordt gemaakt en die ook succesvol zijn. En die vullen wij aan met de openings[onhoorbaar], bijvoorbeeld vanuit het Groenplan die u al eerder heeft gezien. Die gaan we sowieso dit jaar ook uitvoeren. Student en Stad, ja, ontzettende kritische vraag vanuit Student en Stad. Want ik was een beetje in de veronderstelling dat de jeugd toch wel zich bekommert om de klimaat. En ook de doelstelling zou hebben om daar zo snel het willen aan te pakken. Dat wordt ook aangegeven. Waarom kunnen we dat niet in 2035 doen. We zijn niet ambitieus genoeg? Ja, dat heeft ook te maken met de koppelkansen. We hebben gewoon die berekeningen gedaan. We hebben een soort midden variant gepakt. 2080 is het goedkoopste, maar het risico ook veel groter. 2035 is duurder. En dan heb je de middenvariant, 2050. En wij hebben die inschatting dat dit gewoon een goede varianten is. En we baseren ons gewoon op de kennis en knowhow van experts. Dank u wel.

01:02:44

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik even de commissie rondkijken. Ik zie in ieder geval mevrouw De Wreede, die nog een onbeantwoorde vraag heeft. De heer Dijk meen ik ook. Digitale heren, zie ik niet de vinger opsteken. Dan wilde ik beginnen bij mevrouw De Wreede.

01:02:59

Mevrouw De Wreede: Ja, dank u wel Voorzitter. Ja, misschien heb ik het gemist hoor. Maar ik heb volgens mij geen antwoord gekregen op, welke gebieden in de stedelijke ecologische structuur op dit moment aan het verdrogen zijn? En wat u daaraan gaat doen. En aan het verdrogen van alle bomen. De mogelijkheid van het toevoegen van een klimaatparagraaf aan beleidsstukken van de gemeente. En op wat voor manier u gaat inzetten op meer natuur, inclusieve landbouw en aaneengesloten natuurgebieden.

01:03:30

Voorzitter: Dank u. Meneer Dijk.

01:03:34

De Heer Dijk: Ja Voorzitter, er moet me toch even iets van het hart. Want ik vind het echt het meest nikserige debat wat ik echt in tijden heb gehad. Het water en rioleringsplan, dat heeft u zelf al aangegeven, dat is al vastgesteld. Koppelkansen, D66 zei het ook al, dat doen we al. Regentonnen, dat doen we ook al. Dat heeft de ChristenUnie vastgesteld. En dan blijft er eigenlijk nog een klimaatweek over van twee miljoen euro. En dan zegt de wethouder van, we gaan even kijken wat we daarmee moeten doen. Want we gaan hem toch waarschijnlijk niet organiseren door corona. Zet daar dan een streep door, als u niet bereid bent om nu vandaag te zeggen. Dan komt de SP met een voorstel voor de gemeenteraad, om die twee miljoen euro wat bedoeld is voor aardbevings gedupeerden, om dat daar aan uit te geven. En niet in één of andere waardeloze klimaatweek, die toch niet kan doorgaan, door de corona crisis. En laten we dat geld alsjeblieft stoppen in dingen die nuttig zijn. Want echt, uit dit debat ben ik niks wijzer geworden en het is één grote nikserigheid.

01:04:30

Voorzitter: Mevrouw in ieder geval drie vragen, en een vrij lange opmerking.

01:04:34

De Heer Dijk: Voorzitter, ik heb ook geen antwoord gekregen op mijn vraag over of dit allemaal in een A4'tje kan, zodat concreet wordt wat hun allemaal gaan doen met het water- en rioleringsplan. Het groenplan en dit plan. Knal er een nietje doorheen, maak er een A4'tje van, en wordt concreet op dit punt. Want klimaatadaptatie is wel degelijk heel erg belangrijk. Dit is echt helemaal niks.

01:04:52

Voorzitter: Heldere vraag. De wethouder.

01:04:56

Wethouder: Nikserig debat, volgens mij hebben wij hier gewoon een goed plan liggen. Als u zegt van, ik wil een nietje door een A4'tje hebben. Gaan we dat gewoon doen. Kunnen we dat gewoon concreet, gaan we daar gewoon voor zorgen en dan krijgt u dat. Ik heb niet gezegd dat de klimaatweek niet doorgaat, hè. Ik heb gezegd dat we inderdaad gaan kijken in wat voor vorm het nu door zou kunnen gaan. En dat we zorgen dat u die informatie krijgt. U

begrijpt dat achter de schermen, corona overkomt ons allemaal, en we hadden een mooi plan. Onze mensen zijn aan het werk geweest om in oktober het voor elkaar te boksen. Veel tijd en energie daarin gestoken. En nu moeten ze zorgen dat het anders. En dat is natuurlijk niet leuk, op het moment dat je tijd en energie ergens in steekt om iets organiseren en het loopt anders. Dus dat komt naar u toe, die informatie. Op het moment dat we weten wat we gaan doen, hoe we het gaan doen en wat het kost, krijgt u dat ook gewoon van ons, zoals u dat ook gewoon gewend bent. Dan de Partij voor de Dieren. U had het inderdaad over risico op zes gebieden. Natuurlijk hebben wij daar aandacht voor. En vooral ook in samenwerking met de provinciën, en met de waterschappen die hier ook een grote rol hebben als het gaat om veenoxidatie. Ik heb niet zolang geleden met de provincie, met de gedeputeerde ook gesproken. Die zijn ook nu bezig met een plan hiervoor. En maken ook extra gelden vrij voor veenoxidatie bijvoorbeeld. Dus daar is aandacht voor.

01:06:22

Voorzitter: Ja mevrouw De Wrede.

01:06:24

Mevrouw De Wrede: Even kort verhelderend, veenoxidatie is natuurlijk een heel groot probleem in deze. Maar ik bedoel ook gewoon de bomen in de stad.

01:06:32

Wethouder: Ja dat bedoel ik.

01:06:33

Mevrouw De Wrede: U bedoelt u ook.

01:06:36

Wethouder: En u gaf aan inderdaad van, de bescherming zeg ik inderdaad van, dat pakken we inderdaad gezamenlijk aan. U geeft aan van, wij beschrijven inderdaad de bomen. Daar hebben we ook gewoon de aandacht. We hebben gekeken van welke situaties zijn nu ontzettend extreem droog. En waar moeten we extra op gaan inzetten. En vanuit de uitvoeringsplan Groenplan zullen wij, ja volgens mij heeft u het plan gezien, zullen wij veel meer extra groen gaan toevoegen. Dan was de vraag van ja, maar hoe verhoudt dit verhaal nou tegenover het verhaal dat u heeft, waarin er bomen moeten verdwijnen. Helaas gebeurt dat ook vaak. Vaak is dat omdat er inderdaad gebouwd moet gaan worden, er ruimte gemaakt moet worden. Omdat we gewoon in een compacte omgeving leven. En daarin hebben we ook BEA's, die we zorgvuldig en maken. We willen ook die omslag maken dat we meer aan de voorkant, veel meer gaan kijken van, hoe pakken dat nou aan? U noemt de klimaatparagrafen. Klimaatparagraaf zet zich veel meer op mitigatie dan op adaptatie. Dus we moeten gaan kijken van, past dit. Of zou misschien ambitieweb beter kunnen. Dus we zijn aan het kijken van welk instrument zou daar dan bij kunnen helpen. Dus we nemen de klimaatparagraaf daar ook in mee. Of dat het instrument is, of dat een andere instrument daarbij zou kunnen helpen? Begrijpt u wat ik zeg? Een beetje? Maar deze vraag hebben we eerder gehad natuurlijk ook, toen wij het rekenrapport hebben besproken. Waarin we ook hebben gezegd we zullen inderdaad ook u meenemen in, hoe nemen wij nou onze keuzes aan de voorkanten. Breder dan alleen maar groener. Toen hebben gezegd van, we zijn nu bezig met het instrument, welk instrument helpt? Dus dat loopt nu op de achtergrond. Zijn

we aan het kijken wat past. En dan neem ik klimaatparagraaf, voeg ik daaraan toe. En dan komen we met een soort mini onderzoekje richting u van, wat is passend.

01:08:30

Voorzitter: Dank u wel. Laatste opmerking.

01:08:38

Wethouder: Zo'n grote stap nemen we natuurlijk niet alleen. Dat moet je met elkaar nemen. Maar ook binnen onze eigen organisatie hebben wij ook een grote stap in te nemen. En daarom hebben wij dat ook beschreven van, dat we ook daarin echt een rol moeten hebben in samen oppakken, en laten zien dat het ook kan. De weerstand een beetje weghalen. Dus ook daar zijn we stapsgewijs zijn we daarmee bezig.

01:09:07

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik de commissie rond, hoe we omgaan met dit raadsvoorstel richting 27 mei? Zijn er partijen die moties of amendementen. De heer Dijk die kondigt een motie aan. Ja gewoon direct in de Raad. Prima, dan gaat die naar de commissie toe. En dan ga ik ervan uit dat de heer Dijk dat allemaal op tijd aanlevert. Andere mensen daar mee eens? Ja, dat is het geval. De heer Van Kesteren?

01:09:46

De Heer Van Kesteren: Ik denk ook dat ik met een motie kom, Voorzitter.

01:09:53

Voorzitter: Prima. De heer Duit?

01:09:56

De heer Duit: Ja, wij hebben ook een motie in overweging.

01:09:58

Voorzitter: Nou, dan moet het sowieso naar de commissie voorafgaand aan de Raad. Dan gaan we dat doen. Dan dank u allen voor uw aanwezigheid en dan sluit ik deze vergadering en wellicht tot straks.

Voorzitter: M. Bolle (CDA)

Aanwezig: de dames A.M.M. Schoutens (GroenLinks), E. Akkerman (VVD),
en de heren T.J. Bushoff (PvdA), B.N. Benjamins (D66), J.P. Dijk (SP), P. Rebergen
(ChristenUnie), T. van Zoelen (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), D. Mellies (100% Groningen), R.
Staijen (Stadspartij), M.J.H. Duit (Student & Stad), A.J.M. van Kesteren (PVV)
Wethouders: de dame I.M. Jongman (ChristenUnie) en de heer R. van der Schaaf (PvdA)
Namens de griffie: W. Meijer

B2 Lokaal Plan van Aanpak Versterkingsopgave gemeente Groningen (raadsvoorstel 25-3-2020) i.c.m. Kredietaanvraag dorpsvernieuwing Ten Post, Ten Boer en Woltersum (raadsvoorstel 11-5-2020)

Goedenavond en welkom allemaal. Bij deze tweede commissievergadering van deze avond.
En naast mensen die hier in de zaal aanwezig zijn, zijn er een aantal mensen via de digitale
weg aanwezig. Hen zou ik willen verzoeken om, als ze niet aan het woord zijn, de microfoon
uit te laten. Als ze iets willen zeggen om te interrumperen, om dan of te zwaaien of mij even
te roepen. Ik zou nu graag even het geluid willen checken. Mevrouw Akkerman?

01:17:40

Mevrouw Akkerman: Ja. Goedenavond.

01:17:41

Voorzitter: Dank u wel, de heer Rebergen doet het, hebben we al gezien. De heer Duit ook,
de heer Van Kesteren doet het ook. Mevrouw Schouten? En mevrouw Schotman. Nee. We
zien u wel, maar we horen u niet. Dat wordt wel lastig, want u moet straks als eerste wat
gaan zeggen. Wethouder Van der Schaaf, heeft u wellicht nog mededelingen? Dat is jammer.
Dan wachten we even.

01:18:46

Mevrouw Schotman: Ik begin. Wat is de solidariteit wreed als het gaat om de behandeling
van aardbevingslachtoffers. In ieder geval vanuit Den Haag, maar ook de steun van ons
college B en W lijkt wat uit te blijven. Onderdak en toevluchtsoorden is namelijk een ding.
Maar sociale hechting en verbinding is essentieel om trauma's te kunnen helen. Mijn naam is
Gerrie Schotman. Ik spreek namens mezelf en de steungroep. Ik heb sinds zomer 2018 last
van aanhoudende aardbevingstress. Jarenlange onzekerheid in een onveilig huis eisen tol en
kost wat kilo's. In de EPD's van de GGZ, het jargon waar ik werkzaam ben, zouden ze zeggen,
een magere vrouw. Bont gekleed. Uiterlijk conform haar kalenderleeftijd. Vriendelijk,
enigszins meegaand. Maar ze maakt zich grote zorgen over een aantal zaken. In januari
verdwaalde ik in het NCG bos. Ik vroeg mijn gemeente in Groningen om met mij mee te
kijken naar de juiste route. Mijn voorlopige conclusie is het volgende. De gemeente
Groningen, wie het dan ook is, heeft mij onvoldoende gehoord. Er is onzorgvuldig gedaan
met mijn hulpvraag. Jullie hebben mijn monddood gemaakt, te laten tekenen om met
niemand meer te spreken. Wellicht dat de protocollen niet voldoende nagelopen of niet
naar gehandeld zijn. Feiten zijn feiten en gedane zaken nemen geen keer. Mijn reeds
gediagnostiseerde PTST dreigt een complex geval te worden. Van het kastje naar de muur en
weer terug verwezen. Geen EMDR of casusregisseur, die zich met mij wil bezighouden.

Daarin sta ik helaas niet alleen. Ik heb zelf passende hulp gevonden. Het kost wat, goede hulp bedraagt tweeduizend euro. Twaalf gesprekken met meneer De Mönnink. Een specialist op het gebied van verlieskunde en rouwverwerking in Nederland. In het kader van herstel en reïntegratie, voor heling van trauma's is nogmaals sociale [onhoorbaar] en je veilig voelen, een voorwaarde. Dat kan ik nog niet in mijn huidige situatie. Ik heb wel op eigen kracht, een wisselwoning weten te regelen. Maar toch val ik tussen wal en schip. Ik doe namens ons allemaal een appèl op uw verantwoordelijkheid. Om ervoor te zorgen dat ik, en alle andere slachtoffers aardbevingen adequate hulp krijgen. Wij zijn mensen, boeren die in psychische nood zijn geraakt door bevings. Wij hebben naam, huizen, koeien en paarden. Maar het allerergste vind ik het voor alle kinderen die linksom of rechtsom [onhoorbaar], de route is volgens mij aan ons te bepalen. De regie op huis en haard nemen jullie ons af. U, maar u, als enige gemeente kan ons de vrijheid en veiligheid teruggeven. Het is tijd om te wennen jongens. Na jaren om te aanschouwen en om hulp te hebben gevraagd, komen wij, zelfs ik, tot de conclusie dat het schenkings geld van burgers, met name naar adviseurs, beleidsmedewerkers, onderzoeksbureaus gaat. Zonder dat het geld bij de bevolking, de slachtoffers van aardbevingen terecht komen. Boeren helpen, kinderen in nood, eenzamen mensen, die breien sokken voor hun burens. De kinderen leren ouderen om te filmen met hun mobiel. Gezamenlijk maken we films en vormen hun dossiers. Een inclusieve samenleving, draagt toch echt op partijen en wederkerigheid. Handelings- of wilsonbekwaam, het is een lijntje broos en dun. Inmiddels is de steungroep van ongekende hoogte, dan wel stil en klein. Studenten, journalisten, burgers en professoren, zijn meer dan geïnteresseerd om onze verhalen te horen. De keuze is aan jullie. Herstel de relatie en huizen. Geef ons onmiddellijk de regie terug. De duiten naar de burgers in plaats van naar de adviseurs. En last but not least, wij eisen onze tegoeden terug, om ons eigen herstel en behandelingsroutes te mogen kopen en lopen. Dus wat is daarop uw antwoord. Ik, slash wij, zien uw antwoord binnen de gepaste reactietijd van de gemeente Groningen tegemoet. Aangezien het de komende dagen vrij is, neem ik aan dat er iemand is, die na het weekend in eerste instantie maar naar mij een mail stuurt. Ik kan jullie wel verzekeren, ik vertrek richting Den Haag. Ik ga minister Bulthuis maar eens opzoeken. En die ontzettend dappere vrouw, die journalist die daar zit, voor complexe gevallen binnen GGZ. Ik ben ongelooflijk benieuwd, ik heb begrepen dat zij goed kan twitteren. Ik heb een hekel aan knopjes. Dus go a head.

01:26:14

Voorzitter: Dank u wel mevrouw Schotman.

01:26:15

Mevrouw Schotman: Een ding wil ik zeggen. Iemand schreef ooit, een journalist meneer Stone, alle regie die [onhoorbaar] Rudie van Meurs is het daarmee eens.

01:26:39

Voorzitter: Dank voor u wel en ook dank voor uw flexibiliteit voor het inspreken. Wij bespreken dus vanavond het Raadsvoorstel, kredietaanvraag dorpsvernieuwing Ten Post, Ten Boer en Woltersum. En het Raadsvoorstel lokaal plan van aanpak Versterkingsopgave van de gemeente Groningen 2020. En u heeft allemaal mevrouw Schotman gehoord. Er is ook een participatietraject geweest, waar u alle van op de hoogte bent. Wie van de

commissie mag ik als eerste het woord geven? En ik zie de heer Rebergen namens de ChristenUnie.

01:27:15

De Heer Rebergen: Dank u wel Voorzitter. In oktober en november 2019, gaf de nationaal coördinator aan niet tevreden te zijn met de voortgang van de versterking. En sterker nog, hij gaf aan dat de versterking niet loopt. En de nationale Ombudsman die zei in februari 2020, begin gewoon eens met de versterking. En in mei 2020 zei hij, het botert nog steeds niet tussen burger en overheid in Groningen. Dat zijn wat mij betreft precies de twee punten die we ook uit het participatietraject hebben opgehaald in de gesprekken met de inwoners en in de verslagen van de andere gesprekken. In de mails, dat één de voortgang van de versterking en twee, de communicatie met de inwoners, dat het allemaal niet niet loopt. En dat is ook het enige denk ik, waar we wat aan zouden kunnen doen. Wat dat betreft heb ik ook wel een vraag aan het college. Bij de risico's wordt aangegeven, dat een risico is de capaciteit bij de NCG. Hoeveel duidelijkheid daarover is, en of de capaciteit voldoende is om dit plan van aanpak tot een goed einde te brengen of in ieder geval mee te starten. Wat betreft de inhoud van het plan van aanpak, kunnen wij ons goed vinden in de uitgangspunten die daarin zijn verwoord. We hebben wel het idee dat misschien bij de uitgangspunten, communicatie zou moeten worden toegevoegd. Dus goede en pro actieve communicatie richting alle inwoners. Ik ben benieuwd hoe het college ertegenaan kijkt, maar ook hoe de andere partijen daar tegenaan kijken. Verder vinden we een goed punt natuurlijk dorpsvernieuwingen die ook een plek hebben gekregen in het lokaal van plan van aanpak, maar waarvan ook de kredietaanvragen zijn gedaan. Dat is volgens mij de manier waarop er ermee om moeten gaan en waarvan we hopen dat we de dorpen daar sterker uitkomen dan dat het nu is. Voor wat betreft de insprekerster, zij liet duidelijk zien, in psychische nood. En dat was wat mij betreft wel één van één extreemste vormen die ik heb gezien. Maar we hebben wel heel veel psychische nood gezien in participatietrajecten ook bij inwoners. En daar gaat iedereen verschillend mee om. Dat kan van onverschilligheid gaan, tot een heel grote stressfactor. Maar het is belangrijk om ook daar aandacht voor te hebben. Gelukkig doen we dat ook wel, maar het is goed om dat hier ook even te noemen. Tot zover.

01:29:47

Voorzitter: Dank u wel. De heer Stayen namens de Stadspartij.

01:29:51

De Heer Rebergen: Ja, dank u, Voorzitter. Ja, alweer een nieuw plan van aanpak voor de versterkingsopgave. Nu dan een lokaal plan, want de gemeente neemt de regie over van de NCG. De uitgangspunten van dit gemeentelijke plan zijn volgens mij goed. Maar er zijn al vele plannen gepresenteerd voor de versterking, waar altijd niets van terecht is gekomen. Wel missen we in dit plan de aandacht eigenlijk voor karakteristieke panden. Hoe ga je in het dorp om met dorpsbeeldbepalende panden, die toevallig nog net geen monument zijn? Misschien dat de wethouder daar iets over kan zeggen. Voor de prioritering, zoals in dit land plan van aanpak aangegeven kan werken. Mits er heel snel gewerkt wordt, en er ook heel snel resultaten te zien zijn in het straatbeeld. Ook een continue communicatie met eigenaren en bewoners is essentieel. Vooral over hun plaats in het versterkings traject en de voortgang daarvan. Het huidige gebrek aan communicatie veroorzaakt een hele grote onzekerheid en,

wat nog verergert wordt steeds door het regelmatig wisselen van wat ze noemen, bewonerbegeleiders. En het absoluut nooit nakomen terugbouw beloftes door de diverse instanties. Voorzitter, tot nu toe is er al heel veel geld verdwenen in al die organisaties die [onhoorbaar], maar er is nooit wat uitgevoerd. De vele instanties werken allemaal los van elkaar, hebben geen contact met de burger, waardoor de bewoners de weg kwijtraken in de onduidelijke en complexe procedures die meestal blijkbaar belangrijker zijn, dan de mensen zelf. Het moet allemaal veel en veel sneller en veel transparanter worden. De gemeentelijke regie geeft, dat hebben we gemerkt aan de belrondes, de gaswinning gedupeerden weer enigszins nieuwe hoop. Na zoveel teleurstellende NCG plannen, die op niets uitlopen, krijgen we nu als gemeente het voordeel van de twijfel, want we zijn dichterbij. Maar dat kan heel snel weg zijn dat voordeel, als er geen snelle resultaten komen. De Stadspartij vindt daarom ook dat de Raad in dit traject de vinger aan de pols moet houden en daarom ook de actualisatie van het plan van aanpak niet volledig moet delegeren aan het college, maar dat in eigen hand houden. Verder stellen we voor, dat eigenaren en bewoners een begeleiding kunnen krijgen door een deskundige gemeenteambtenaar in het proces met NCG, aannemers en al die andere instanties. Graag iemand die ze dus echt aan de hand meeneemt. Ook hierop graag een reactie van de wethouder. Wat betreft de grote kredieten. Nou, wij gaan uiteraard akkoord met de kredieten, zowel voor Ten Post, Ten Boer en Woltersum, vooral natuurlijk. Mits de uitvoering daarvan absoluut niet ten koste gaat aan de voortgang van de individuele versterking, want die moeten eerst. Dank u.

01:32:40

Voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Bushoff, namens de Partij van de Arbeid.

01:32:44

De Heer Bushoff: Ja. Dank u wel Voorzitter. Deze coronacrisis en het daaruit voortvloeiende advies om zo veel mogelijk thuis te blijven, is natuurlijk voor niemand leuk. En heeft grote gevolgen voor heel veel mensen. Maar ik denk dat het voor sommige Groningen is extra zwaar is. Want als je zoveel mogelijk thuis moet blijven, maar je hebt geen veilig huis, dan is dat natuurlijk heel erg wrang. En laat dit extra goed zien, dat er na de afgelopen periode van stapsgewijs politiek, soms vooruit en soms achteruit, nu wel echt behoefte is aan sprongen vooruit op het gebied van de versterkingsoperatie. En ik denk dat het daarom goed is dat het ministerie van economische zaken en de NAM uit de versterkingsoperatie gaan. En dat de gemeente en het Ministerie van Binnenlandse zaken, dat over wonen gaat, een grotere rol krijgen in deze versterkingsoperatie. En ik denk, Voorzitter, dat we daarmee grote sprongen vooruit zouden kunnen maken. En dit lokaal plan van aanpak is volgens mij een stap in de goede richting. Maar het behoeft, wat de Partij van de Arbeid betreft, nog wel een aantal toevoegingen en aanscherpingen. Ten eerste, het is natuurlijk goed om inwoners perspectief en duidelijkheid te bieden. Maar de vraag is wel, of dat met dit lokaal plan van aanpak voldoende gebeurt. Want na het lezen van dit lokaal plan van aanpak, dan blijft toch bij mij de vraag over, als jouw huis niet versterkt wordt morgen wanneer dan wel en bovenal, wanneer hoor je dan iets meer over wanneer je huis dan versterkt wordt? Kortom, wij zouden heel graag van het college willen weten of zij ook bereid zijn om concrete termijnen hieraan aan te hangen en ook concrete afspraken hierin over te maken en die op te nemen in bijvoorbeeld het lokaal plan van aanpak. Want als er nou iets afgelopen periode best wel echt funest voor mensen is geweest, dan is het wel die onzekerheid die voortvloeit uit niet

weten waar je aan toe bent. En het is dus ook echt belangrijk om te weten dat als jouw huis niet morgen geïnspecteerd wordt, wanneer dat dan wel geïnspecteerd wordt. En als je huis geïnspecteerd wordt, wanneer hoor je dan wat de vervolgstappen zijn, wat die vervolgstappen ook moge inhouden. Dan het tweede punt, dat sluit wel een beetje aan bij de heer Stayen. Dat is ook een punt wat ik al eerder heb gemaakt, dat het goed zou zijn als er één vast gezicht, of enkele gezichten vanuit de gemeente zijn, die mensen bij allerlei problemen waar ze tegen aanlopen met raad en daad bijstaan. Ik heb het eerder een oliemannetje, een aardbevingscoach, noem het wat je wil genoemd. Maar ik denk wel dat het ontzettend belangrijk is dat er zo iemand is. Want de gemeente, die moet niet de zoveelste instanties aan die tegenover de inwoner zit, maar die moet echt letterlijk en figuurlijk naast de inwoner gaan staan. En ten derde, Voorzitter, onder het Ministerie van Economische zaken, onder de NAM zijn natuurlijk heel veel dingen fout gegaan. En daar is terecht kritiek geleverd van inwoners op hoe het de afgelopen periode is gegaan. Dat is geen kritiek richting de gemeente, maar dat is wel een duidelijke opdracht aan de gemeente om het beter te doen dan het de afgelopen periode is gegaan. En één van de dingen die dan ook belangrijk is, is om niet tijdens de wedstrijd de spelregels te veranderen. Want juist dat zorgt dus voor heel veel onzekerheid bij mensen. Dus de oproep zou zijn, als er dingen niet goed gaan in de versterkingsoperatie de komende tijd, dan moet dat natuurlijk beter. Maar blijf wel bij de uitgangspunten van dit lokaal plan van aanpak. Actualiseer het, maar gooi het niet elk jaar weer overhoop. En wat betreft de actualisatie, sluit ik ook aan bij de heer Stayen. Het is goed als je eens per jaar ook door de Raad geactualiseerd wordt. En dan tot slot, Voorzitter, ik denk dat we met het lokaal plan van aanpak en met de verbeterpunten die ik volgens mij net heb aangegeven, ervoor kunnen zorgen dat er weer wat perspectief komt voor inwoners. En natuurlijk er zijn nog heel veel andere factoren dan de gemeente, waar we afhankelijk van zijn in deze versterkingsoperatie. Maar de inzet van de gemeente moet er natuurlijk wel op gericht zijn om mensen zeggenschap over hun huis terug te krijgen, om mensen een veilig huis te geven. En dat moet op een ruimhartige manier, op een doortastende manier en op een behulpzame manier gebeuren. Want dan krijgen inwoners weer perspectief. En het is cruciaal voor dat perspectief dat ze een veilig huis hebben. Het is ook cruciaal dat we investeren in dorpsvernieuwing, dus ook complimenten naar de inwoners dat zij met mooie plannen komen. Maar ook complimenten voor het college dat er boter bij de vis wordt gedaan, en miljoenen geïnvesteerd wordt in de dorpsvernieuwing.

01:36:50

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bushoff. De heer Ubbens namens het CDA.

01:36:56

De Heer Ubbens: Dank Voorzitter. Wat ons betreft is het nut van deze Raadsbespreking niet in de eerste plaats om aanvullingen en aanpassingen doen aan het lokale plan van aanpak. Niet dat ik niet al een paar goeie dingen heb gehoord, maar de bespreking hier is voor ons vooral heel nuttig geweest, omdat wij daarmee en daarvoor, een inspraak hebben georganiseerd waarmee wij als Raad een heleboel hebben opgehaald in het bevingsgebied. Helaas kon het niet met een met een fysieke hoorzitting. Maar daarvoor in de plaats hebben wij als commissie wel ons uiterste best gedaan, en konden we veel inwoners uit het gebied horen. Er zijn tientallen inwoners door onze gesproken, telefonisch. Daar is een verslag van gemaakt. En dat participatie document staat denk ik vol met nuttige informatie voor ons als

Raad en ook voor het college, en ook voor de ambtelijke organisatie. En dat staat ook vol met met frustraties van bewoners, en dingen die wij ons moeten aantrekken. En ik hoorde ook al een paar reacties die daarop ingaan. De eerste plaats gaat om het tempo. Het tempo van de versterkings opgave, die veel dat veel te laag ligt. Daar hoorde de heer Rebergen ook al over. Daar moet wat aan gebeuren. Maar een ander punt, dat continu terugkomt, heb ik mensen ook al over gehoor nu, is de communicatie. Er is dus veel betere communicatie nodig. Nu worden soms individuele mensen die aan de beurt zijn, die midden in een intensief traject zitten, die worden geïnformeerd. Maar grote delen van dorpen in het bevingsgebied worden niet geïnformeerd. En dat zal toch beter moeten en breder moeten. Mensen moeten inderdaad weten wanneer ze dan wel aan de beurt zijn. Daar is veel meer aandacht voor nodig. En dan wil ik nog aandacht vragen voor het feit dat het, en dat lees ik ook een paar keer terug in het participatie document, dat mensen zeggen: het wordt soms onnodig ingewikkeld gemaakt. De uitgangspunten van ons lokaal plan zijn goed. Je krijgt terug wat je had en wat loopt gaat door, et cetera. Maar bijvoorbeeld, je krijgt terug wat je had. Daar ontstaan soms onnodig veel discussies over. Discussies die eigenlijk zouden moeten gaan tussen misschien NCG en een aannemer, waar bewoners dan onnodig lang tussen moeten zitten. Ik denk dat ook een betere ondersteuning vanuit de gemeente, en noem het en dan een oliemannetje of een andere ondersteuning, daarin wel kan helpen om te kijken, waar moeten mensen mee lastiggevallen worden, en waarmee niet? Die de uitgangspunten eigenlijk goed bewaakt. Dan tot slot, het wel of niet delegeren van dit plan naar het college. Wat ons betreft kunnen tussentijdse kleinere wijzigingen, misschien door het college wel worden doorgevoerd. Maar wij hechten er toch wel aan dat jaarlijks, ze als Raad te gaan vaststellen, en om een vinger aan de pols te houden, in het goed kijken wat er nu precies gebeurt.

01:39:41

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ubbens. Dan de heer Duit namens Student en Stad.

01:39:45

De heer Duit: Dank u wel. Voorzitter. Voorzitter, ik ben erg blij met de inbreng van mevrouw Schotman. Want wat zij aansnijdt, is eigenlijk exact hetgeen waar ik het over wil hebben vanavond. Veel mensen in het aardbevingsgebied hebben namelijk niet alleen schade aan huis, maar vooral ook schade aan hun mentale gesteldheid. Emotionele schade dus. Emotionele schade die ontstaan is door jarenlang traineren van aanpak. Steeds weer nieuwe organisaties die ingericht worden. En vooral steeds maar niet geholpen worden. Als ik met inwoners van het bevingsgebied spreek, vraag ik me toch steeds vaker af, of de emotionele schade inmiddels niet veel groter is dan de materiële. En of die dus ook niet meer aandacht behoeft. Want hij is er van groot, zoals we gezien hebben tot klein. We zijn daarom blij dat het sociale aspect zeer nadrukkelijk zichtbaar is in het lokale plan van aanpak. Maar een sociaal aspect, iets anders dan emotioneel aspect. En dat emotionele aspect, dat zien we helaas niet terug. Ja, Voorzitter, we weten dat dat onze verantwoordelijkheid hier niet ligt. De gemeente is niet verantwoordelijk voor materiële en immateriële schade. Desalniettemin, zijn het onze inwoners, onze mensen. Daar hebben we verantwoordelijkheid voor. En als organisaties die die verantwoordelijkheid dragen, weinig tot geen gehoor geven als het gaat om het emotionele aspect, dan moeten wij voor onze inwoners opkomen. Dus Voorzitter, wat ons betreft, moet er meer aandacht zijn voor emotionele schade en wordt dit

opgenomen in het lokale plan van aanpak. Al was het alleen al als een lobby richting het Rijk. Dit signaal moet afgegeven worden en daar moeten we mee bezig.

01:41:18

Voorzitter: Een vraag voor u, meneer Duit.

01:41:21

De Heer Ubbens: Dank Voorzitter. Zou u dat toch iets meer kunnen uitleggen, hoe het dan uitgevoerd moet worden in de lokale plan van aanpak? Er moet aandacht zijn voor de emoties, maar op welke manier?

01:41:36

Voorzitter: Meneer Duit.

01:41:37

De heer Duit: Nou, ja, de suggestie die ik net geef is, is een lobby richting het Rijk. Kijk, zoals ik zeg, hebben wij niet de verantwoordelijkheid als gemeente. En dat dat is een heel ingewikkeld systeem, maar het zijn wel onze inwoners. En we moeten wel voor onze inwoners op komen? Dus we moeten zorgen dat dat aspect ook ingericht wordt. Dus dat men geholpen kan worden met de emotionele schade.

01:41:57

Voorzitter: Meneer Ubbens.

01:41:58

De Heer Ubbens: Ja u bedoelt, er moet betere psychologische ondersteuning komen in het gebied. Want ik was op zoek naar de lobby naar het Rijk, ten einde wat. Waar wilt u dan voor lobbyen bij het rijk? Maar dat is wel enigszins duidelijk.

01:42:09

De heer Duit: Ja, dat leek mij evident, maar dat is inderdaad wat ik bedoel, dat men die psychologische ondersteuning krijgt. Want ik zie geen andere manier waarop je emotionele schade kan verhelpen. Dank u wel Voorzitter.

01:42:23

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Duit. De heer Dijk, namens de SP.

01:42:26

De Heer Dijk: Voorzitter, de SP fractie wil graag beginnen met een excuses. En dat is misschien een beetje vreemd, maar wij begrijpen de teleurstelling en frustratie van bewoners die op de bijeenkomst op twaalf maart in Ten Boer afkwamen. En wij willen dan ook de bewoners die wij als raadsleden telefonisch konden spreken en alsnog bereid waren om met ons in gesprek te gaan, in het specifiek danken hiervoor. En in december heeft de SP Groningen zelf vele gesprekken gevoerd met de gedupeerden uit Woltersum, Ten Post en Ten Boer. En hieruit uit zijn vijftientig zwartboek verhalen gekomen. En wij hebben deze verwerkt en zullen deze komende tijd publiceren, met onze conclusies en aanbevelingen zullen ook andere partijen hier kennis van kunnen nemen. Desalniettemin vindt de SP dat zodra het weer kan, er opnieuw een bijeenkomst voor bewoners moet worden georganiseerd. Veel bewoners vragen hier ook om in uw reactie en zeiden het aan de telefoon ook. En de SP is het dan ook niet eens met het voorstel van het college, om

actualisaties van het lokale plan van aanpak te delegeren aan het college. We sluiten ons daarbij aan bij andere partijen die dat ook hebben aangegeven. De volksvertegenwoordiging en de bewoners moeten hierover mee kunnen beslissen en kunnen sturen. En wat de SP betreft, organiseren we één keer in het kwartaal voor bewoners een bijeenkomst met de gemeente en de NCG. Want, Voorzitter, de versterkingsoperatie loopt naar al die jaren nog steeds niet. En ik haal een paar dingen eruit, die ook uit naar de dorpen zijn gekomen. Uit Woltersum komt het verzoek, en dan sluit ik me aan bij de Partij van de Arbeid en de Stadspartij, om toch vooral ervoor te zorgen dat er één iemand is die termijnen van de gemeente en vooral ook de NCG bijhoudt. En dat voor bewoners doet. Uit Ten Boer komt vooral naar voren dat de communicatie onvoldoende is, en dat daardoor geruchten en onduidelijkheden ontstaan. En ook hier is het weer de NCG, die vaak aangewezen wordt door bewoners. In Ten Post groeit de frustratie doordat dat er geen onderlinge communicatie blijkt te zijn, tussen de sporen schadeherstel, risicovol elementen en versterking. En van de bewoners uit de kleine dorpen bestaat echt wel begrip over dat de dorpskernen, dat daar toch veel prioriteit naartoe gaat en veel energie. Maar zij vraagt toch ook aandacht voor hun specifieke, voor hun specifieke problematiek die in de kleine dorpen speelt. En dan zou ik graag een reactie van willen van het college. En Voorzitter, jaren wachten, veel verschillende organisaties, veel vertragingen, veel geld voor experts, opnames, onderzoeken, onzekerheid, niet nakomen van afspraken en termijnen. Het is allemaal niet nieuw. En dat horen wij vanuit alle dorpen, van kopers, huurders en ondernemers. En hoe en wanneer wordt het voor bewoners duidelijk waar zij dan zeggenschap over hebben? En duidelijk is dat bewoners betrokken worden, maar waar hebben zij dan echt zeggenschap over? En Voorzitter, tegenwoordig is de NCG ook een uitvoeringsorganisatie. Maar dat is niet eerder zo geweest. Die publieke organisatie moet dus nog grotendeels worden opgericht. En dat er een strijd is om de belangen in plaats van samenwerking tussen bewoners, gemeente en de NCG komt, vooral omdat het altijd lijkt te gaan om de centen. En dat is tragisch voor de mensen die het meemaken in het gebied, maar ook voor de werknemers bij de NCG. Zij moeten voortdurend slechtnieuwsgesprekken voeren en het is dan ook niet verbazingwekkend dat hier het ziekteverzuim en de doorlooptijd van de werknemers die daar zitten, gigantisch hoog is. U heeft het kunnen lezen de afgelopen tijd. En dat komt alleen maar, omdat het wederom om de centen gaat, er niet ruimhartig wordt omgegaan met mensen en dat het toch vooral met de hand op de knip wordt gestuurd? Voorzitter, dit plan van aanpak beschrijft dat er vijfduizend adressen op de lijst aan voor versterkingsopgave staan. En de verwachting is dat in 2020 zo'n dertig adressen versterkt opgeleverd zullen gaan worden. En dat is dan eigenlijk gewoon een hele pijnlijke conclusie. Maar zelfs bij die verwachting is het de vraag of de omstandigheden het wel mogelijk maken dat dit ook echt gaat lukken, en dat men ook echt aan de slag kan gaan. En we zijn jaren verder, en er is nooit een uitvoeringsorganisatie tot stand gekomen. Wat kon wat het moest doen. Wat er nodig is, is een goeie uitvoeringsorganisatie met armslag en geld. Tn terwijl er nu wel miljarden worden uitgegeven aan het redden van bedrijven, moet dit nu ook gebeuren voor Groningen. En dat is wat er nu nodig is. En dan mijn vraag aan het college: waarom is dit nog niet het geval, en hoe kunnen wij ervoor zorgen als gemeente Groningen, en ik speel daar heel graag mijn rol in, dat het wel gaat gebeuren. Want we zijn heel blij dat de NCG nu een publieke organisatie is. Maar er zijn zoveel klachten over, en het

lijkt er gewoon echt op, dat zij nog steeds aan het handelen zijn met de hand op de knip. Dank u wel.

01:47:00

Voorzitter: Mevrouw Schouten, namens GroenLinks.

01:47:03

Mevrouw Schouten: Dank Voorzitter. Vandaag hebben we in de krant kunnen lezen dat de minister een voorschot van negentig miljoen euro heeft verstrekt aan Shell en Exxon Mobil. Zonder voorwaarden te stellen aan deze schadevergoeding. Een logisch gevolg daarvan, is meer wantrouwen en cynisme bij inwoners die soms al jaren strijden voor schadevergoeding in compensatie. Des te meer moeten wij ons als gemeente bewijzen, als betrouwbare partij, door onzekerheid weg te nemen waar dat kan. En ons te houden aan de afspraken die we met inwoners hebben gemaakt. GroenLinks staat dan ook achter de centrale uitgangspunten van de gemeentelijke prioritering van de versterkingsopgave. In gesprekken met inwoners viel mij op, dat zij verlangen naar ontzorging en minder complexiteit. En dat mis ik een beetje in het plan van aanpak. En is het college met GroenLinks eens dat hierin een rol is weggelegd voor de gemeente? Daarnaast geeft een aantal inwoners aan dat ze meer informatie over, en meer ondersteuning bij praktische zaken zouden willen. Is het college het met GroenLinks eens, dat de gemeente je scherp kan zijn? Graag een reactie van de wethouder. Op het vlak van communicatie viel me op dat er vooral gericht wordt op individuen die te maken krijgen met de versterking. En inwoners laten weten dat ze ook op buurt en straatniveau graag op de hoogte worden gehouden. Daarnaast krijg ik regelmatig het signaal, dat inwoners soms maanden niets horen nadat bijvoorbeeld een inspectie is gedaan. Is het college bekend met dit signaal en is het college het met mijn fractie eens, dat op het gebied van communicatie nog veel verbeteringen te maken zijn? Verder zie ik in het stuk een moeilijke afweging tussen snelheid en maatwerk terugkomen. Mijn fractie is van mening dat waar maatwerk en ondersteuning nodig is, we dat moeten proberen te bieden. Het gaat om ontzettend moeilijke keuzes en veranderingen die grote emotionele impact kunnen hebben. En snelheid is belangrijk, maar als we ons blindstaren op de cijfers, missen we de kern. Het gaat om onze inwoners. Ook als versterking begonnen is, kan het erg belastend zijn voor inwoners. En het blijven inzetten van aardbevingscoaches is dan ook cruciaal. Tot slot, Voorzitter, in de vergadering van april vorig jaar, benoemde ik dat nergens wordt beschreven, hoe er geëvalueerd wordt over het lokale plan van aanpak. Wel hebben we dit jaar ondanks corona, gelukkig gezamenlijk bewoners geraadpleegd, maar er is nog geen systeem ontwikkeld van voortdurende feedback. Vorig jaar stelde ik voor dat hierin misschien een rol is weggelegd voor de universiteit. Het is belangrijk dat we blijven leren en onze aanpak verbeteren. Hoe denkt het college daarover? Graag een reactie.

01:49:34

Voorzitter: Mevrouw Schouten heeft nog vraag van de heer Dijk.

01:49:37

De Heer Dijk: Voorzitter, dank u wel. Ja, dat evalueren van het lokale plan van aanpak. Kijk, daar kwam een beetje mijn oproep vandaan, dat het de SP een goed idee lijkt om die bijeenkomst die we graag willen organiseren, omdat één keer per kwartaal te doen. Met voor bewoners samen met de gemeente en de NCG. Hoe kijkt GroenLinks daar tegenaan?

01:49:55

Mevrouw Schouten: Ja, ik zou ook graag meer inspraak willen van bewoners. Het lijkt me goed, dat wij als raadsleden, vooral over dit onderwerp, dat zo emotioneel geladen is, dat wij echt wel de verhalen blijven horen. Dus daar zal ik voor zijn.

01:50:11

Voorzitter: Dank u wel. De heer van Zoelen, namens Partij voor de Dieren.

01:50:15

De Heer Van Zoelen: Ja, dank Voorzitter en ook dank inspreker. Voor ons ligt het lokaal plan van aanpak voor de versterkingsopgave. En wat duidelijk in het plan opvalt is, hoe langzaam het proces verloopt en hoe triest het is te zien hoeveel mensen al jaren in een lopend proces zitten om hun woning in herstel te krijgen. Voor ons ligt nu een nieuwe poging om voor de komende periode dit uit het slop te trekken. Uit de reacties van bewoners en eigenaren blijkt duidelijk, dat mensen murw geslagen zijn door de vele instanties en loketten waar ze over de jaren mee te maken hebben gehad. En nog steeds is er onduidelijkheid waar men aan toe is, en ook onzekerheid, of dit plan wel zal werken. Het plan zet in op een versnelde aanpak door middel van een geclusterde aanpak. Of onder andere door een geclusterde aanpak. Tegelijkertijd is inspraak en participatie van bewoners minstens zo belangrijk. We zien dat dit ook kan wringen. Door de geclusterde aanpak worden bewoners afhankelijk van elkaar. Als een blok huizen in een batch worden aangepakt, is altijd afstemming met elkaar nodig. Het proces kan daarom wederom frustreren. Zodanig dat mensen alsnog niet weten waar ze aan toe zijn, of zich gedwongen voelen of ze mee te moeten gaan in een richting waar ze niet willen. Hoewel we de voordelen van de geclusterde aanpak zien, vragen we ons ook af, of deze aanpak niet ook nieuwe problemen opwerpt. Op welke wijze worden dan deze problemen vervolgens opgepakt? En daar willen we ook graag de reactie over van de wethouder.

01:51:37

De Heer Ubbens: Bedankt Voorzitter, maar die geclusterde aanpak die geldt toch vaak voor huizen in blokken, rijtjes en twee onder een kap woningen, waarbij dat toch ook bijna niet anders kan, dan dat gemeenschappelijke en gezamenlijk te doen?

01:51:50

De Heer Van Zoelen: Dat klopt. Wij zien de voordelen van de geclusterde aanpak, want dat kan ook echt een versnelling opleveren. Dat heeft echt veel voordelen, om dat zo aan te pakken, daar niet van. Maar het heeft ook een nadeel. Is dat van, als je als inwoner in zo'n batch zit, ik noem het even batch, dan ben je altijd afhankelijk van de groep om mee te gaan. En het kan net zijn dat je persoonlijke situatie of wat je wenst, net iets anders zijn dan je mede burens. En dan is er overleg nodig en dan kan dat nieuwe frustraties opwerpen. En mijn vraag is aan de wethouder van, hoe wordt dat meegenomen? Een huis is een persoonlijk bezit. Een plek waar je je veilig moet voelen. Een huis is de plek waar mensen met hun gezin hun leven leiden. Door persoonlijke omstandigheden kan het moment van tijdelijke verhuizing bijvoorbeeld niet gewenst zijn. Of bouwspecificaties wijken af van wat men vooraf voor ogen had. Of er is meer budget nodig dan voorheen berekend was. Of de versterking houdt geen rekening met de persoonlijke wensen die de bewoners voor de toekomst voor ogen hadden. En hoe matcht je dan een procesmatige aanpak, met de persoonlijke wensen in de situaties waarin bewoners verkeren. En de versterkingsopgave

blijkt in al deze gevallen eigenlijk ook heel veel maatwerk. Daar zijn al opmerkingen over gemaakt. En ook de vraag van ons, houdt het plan hier wel voldoende rekening mee. En als uiteindelijk het moment komt dat de woning de versterkingsfase bereikt heeft, dan komt er een grote verantwoordelijkheid te liggen bij de aannemers. Communicatie verloopt dan, als ik het plan goed begrijp, op dat moment tussen eigenaar en aannemer. En de NCG houdt zich daar in eerste instantie afzijdig van. En wij vragen ons af, of aannemers op deze taak en rol berekend zijn. Wijzigingen in specificaties of budgetoverschrijdingen moeten met bewoners worden afgestemd. En dit zijn bewoners, die dus al jaren in een psychisch slopend emotioneel proces zitten. En voor deze fase vragen wij ons af, of inmenging van een expert of NCG, of er zijn ook mensen buddies of aardbevings coaches genoemd, moeten die dan niet in deze fase ook beschikbaar zijn voor de inwoners, om zo'n proces of in deze fase te kunnen begeleiden. Graag een reactie daarop. Wij vinden het dus belangrijk dat in het verloop het proces, goed de vinger aan de pols wordt gehouden. En ja, we delen ook de opmerkingen, of ik wil meegaan met de opmerking van de SP, dat we het jammer vinden dat elf maart is afgelast. Maar ik denk dat ook de communicatie en participatie document heel veel positieve dingen heeft opgeleverd. En het lijkt ons, daar zijn er opmerkingen over gemaakt, dus geen goed idee dat de actualisaties door het college worden uitgevoerd, maar dat we dat samen met bewoners voor de toekomst samen blijven vormgeven. En zo dat ook blijven evalueren.

01:54:43

Voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik nu graag het woord geven aan de heer Van Kesteren. Namens de PVV.

01:54:47

De Heer Van Kesteren: Dank u wel Voorzitter. Voorzitter, luisteren naar de inwoners is niet de sterkste kant van het gemeentebestuur, van dit gemeentebestuur. Voor de meeste inwoners zijn wonen, werken, inkomen, dagelijkse zorg, een veilig huisje, boompje, beestje, en een beetje overhouden in de portemonnee. Dat is toch wel belangrijk voor de inwoners van Groningen, voor de meeste inwoners van Groningen. En wat er nu aan de hand is, dat is een bepaalde contraproductieve duurzaamheidsprojecten. Waar de inwoners fors voor moeten betalen, en waar heel veel subsidie ondernemers en consultants, de inspreker had het er ook al over, een mooi klimaat, met een mooi klimaat en duurzaamheidsparagraaf in hun businessmodel, een flinke zak graan van meepikken. En dat zou toch niet moeten Voorzitter. De gemeente Groningen beweert zelfs, dat zij naast haar inwoners wil staan. Dan vraagt de PVV fractie zich oprecht af, waarom er dan steeds meer inwoners in deze gemeente een juridische procedure tegen de gemeente Groningen beginnen. Iets om over na te denken Er wordt fors bezuinigd op alles vanwege klimaatpsychose waarin toch een groot deel van de Raad en ook het gemeentebestuur, in verkeerd. Waarin de dure operatie van alle huizen die per se van het gas af moeten, de inwoner op enorme kosten zal jagen. Voorzitter, de invulling van medezeggenschap die het gemeentebestuur heeft, dat blijft in werkelijkheid slechts beperkt tot, we moeten het beter uitleggen. Ja dat doet dus geen recht aan de instelling van, dat je naast de bewoner staat, als je ze alleen maar het woord gunt. En verder daar helemaal niks mee doet. Dan hebben we nog Woltersum, bijvoorbeeld. Die moet energieneutraal worden. Zelfs energieleverend. Dat verhaal, Voorzitter, is gewoon gebaseerd op gesubsidieerde, mooipraterij. Eerlijke en volledige voorlichting ontbreekt of

wordt al dan niet bewust niet gegeven. Het is slechts een mooi eenzijdig verhaal, dat opgehangen wordt. De bad practices wordt de dorpsgemeenschap onthouden. En onze vraag is, en daar sluit ik mee af, Voorzitter, gaat het college dat dan ook dat de komende periode anders doen? Na de corona crisis, is toch een nieuwe werkelijkheid ontstaan. Dus ga voor eerlijk breng volledige voorlichting. Gericht op de echte noden van de inwoners. En pas je beleid daar desnoods op aan. Zodat je ook kunt rekenen op volledige draagvlak. Wat nu helemaal ontbreekt. Graag een antwoord van het college of men daartoe bereid is.

01:57:45

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Kesteren. Dan mevrouw Akkerman namens de VVD.

01:57:50

Mevrouw Akkerman: Dank u wel. Voorzitter, ik ben raadslid geworden in 2017, november, en heb toen mijn speech gehouden over het onderwerp versterking. En ik heb het toen gehad over hoe complex de opgave is, waar we voor staan. Hoeveel organisaties instanties met allerlei personele wisselingen, regels, bureaucratie, dat je eigenlijk de essentie uit het oog verliest. En dat is eigenlijk op dit moment, als ik het plan van aanpak lees, maar ook als ik alle input zie van inwoners, is dat nog niet anders. En de essentie is wat ons betreft, dat je in Groningen net zo veilig moet kunnen wonen als in de rest van Nederland. En de inwoners bevestigen dat ook. Wij willen iedereen die input heeft geleverd, hartelijk danken. Ondanks dat het allemaal niet ging op de bijeenkomst, maar dat we dat telefonisch hebben gedaan en heel veel mensen schriftelijk. Mensen noemen ook dat het plan op zich, de uitgangspunten, wel oké zijn, maar dat het sneller moet. En dat de communicatie beter moet, en dat het concreter moet. En de VVD fractie kan zich daar wel in vinden. En onze vragen aan het college zijn dan ook, hoe kan het college ervoor blijven zorgen dat wij wel die essentie blijven zien? Een andere vraag is, in het verleden had je het programma eigen initiatief. En eigenlijk hield dat programma in, dat mensen eigenlijk zelf regie hebben over de versterking van hun huis, en daarmee worden een aantal van bovengenoemde problemen wel getackeld. Maar dat programma ligt nu stil. En de vraag aan het college is, of zij elementen uit het programma toch kan oppakken in de aanpak zoals wij die doen. Waardoor mensen wel meer regie hebben, maar dat het ook minder onnodig ingewikkeld wordt, zoals het CDA dat ze zo treffend noemde. En dan over het voorstel van het college aan ons, om een collegebevoegdheid maken van de actualisatie van het plan. Ook onze fractie denkt dat het belangrijk is dat de Raad de vinger aan de pols houdt, en heel nauw betrokken blijft. Dus dat lijkt ons geen goed idee. En we hebben nog een vraag over de kredietaanvragen. De kosten worden gedekt uit MPG, en ook een gedeelte uit de toekomstige grondexploitaties. We hebben het net vorige week gehad over de huidige grondexploitaties en dat die tot en met 2019 er nog goed voorstaan. Maar dat wij verwachten, gezien de de de crisis op dit moment, dat die in de toekomst wel eens zouden kunnen verslechteren. Dan vragen we ons af hoe reëel het is om deze kosten te gaan dekken uit de toekomstige grondexploitaties. Dank u wel.

02:00:09

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Akkerman. Dan de heer Benjamins namens D66.

02:00:14

De Heer Benjamins: Dank u wel, Voorzitter. Het is treurig om te moeten constateren dat de

daadkracht en de snelheid waarmee maatregelen rondom corona kunnen worden door en ingevoerd, bijna een contradictio in terminis vormen op de snelheid waarmee het versterkings dossier zich voortsleept. Maar Voorzitter, tegelijkertijd als het gaat om het lokale plan van aanpak, ligt er nu wel een realistische aanpak voor. Het is misschien erg jammer en bijzonder traag zoals die weg en nu uitziet. Er ligt in ieder geval toch nu een weg. En hobbelig zal die zeer zeker worden, dat staat buiten kijf. Daar ben ik het met de fractie van de SP over eens. En net als de SP wil ik excuus maken waar het gaat om die bewuste bewonersbijeenkomsten, want dat was inderdaad zonde. Maar ook een pluim voor de organisatie en de inspanningen rondom bijvoorbeeld die telefonische consulten van onze Raad. Ook al door een aantal genoemd, onder andere het CDA. De fractie van D66 vraagt niet exclusief ingegeven, maar ook naar aanleiding van de reacties van een fors aantal van onze inwoners, extra aandacht bij het college voor het wederzijdse en wederkerige karakter van het woord communicatie. Want Voorzitter, communicatie is een activiteit waarbij levende wezens betekenissen uitwisselen door op elkaars signalen te reageren. En niet alleen maar het mededelen van boodschappen. Het woord communicatie ook slaat vanuit het Latijn namelijk alleen terug op het laatste deel. En het Latijnse woord communicare daarentegen, betekent zoveel als iets gemeenschappelijk maken. Professor doctor Wim de Moor uit Antwerpen, legde in 1997 al eens uit dat deze beide woorden in hun samenhang, tot het woord communicatie in zijn huidige vorm hebben geleid. In dat kader ondersteun ik dan ook de oproep van de Partij van de Arbeid, om te kiezen voor een soort van herkenbaar gezicht voor onze inwoners. En als dat oliemannetje moet heten, wat ik niet zo'n geschikt idee vind, maar goed vooruit dan is dat maar zo. Voorzitter, ik rond af met te zeggen dat wij ondersteuning willen toezeggen voor wat betreft de kredietaanvraag voor de vernieuwing van de dorpen Ten Boer, Ten Post en Woltersum. En zie uit naar een jaarlijkse evaluatie.

02:02:23

Voorzitter: De heer Dijk heeft nog een vraag voor u.

02:02:25

De Heer Dijk: Voorzitter, ik vroeg die vraag ook aan GroenLinks. Ik wilde hem graag aan D66 stellen. Want er zit natuurlijk wat achter hè, dat ik net vroeg of GroenLinks ook wilde dat we één keer in het kwartaal een bijeenkomst voor bewoners organiseren met de gemeente en NCG. Want u ziet volgens mij ook dat het grootste deel van de kritiek eigenlijk in het participatiedocument, maar eigenlijk van alle bewoners, het toch echt over de NCG gaat. Dus ik vraag me af of D66, dat een goed voorstel vindt, om één keer in het kwartaal zo'n bijeenkomst te organiseren zodat bewoners met de NCG kunnen communiceren.

02:02:55

Voorzitter: De heer Benjamins.

02:02:56

De Heer Benjamins: Ja, ik heb altijd de neiging Voorzitter, om naar de praktische kant van dit soort zaken te kijken. En dan is één keer per kwartaal ontzettend lastig te organiseren. Maar als dat mogelijk is, dan wil ik de oproep van de SP zeker steunen.

02:03:09

Voorzitter: Dank u wel. Kijk ik rond wie nog het woord zou willen voeren. De heer Mellies namens 100% Groningen.

02:03:15

De Heer Mellies: Dank u wel Voorzitter. Zoals vaker is gezegd, alweer een plan van aanpak. Bij iedere opschudding houden wij ons hart weer vast in de angst dat een andere organisatiestructuur weer onduidelijkheden zal veroorzaken. Vertragingen met zich mee zal brengen of een oplossing weer uit het oog verloren lijkt te gaan. Op het huidige tempo lijkt het wel eens dat we tien jaar bezig zijn om de huidige adressenlijst door te werken. Er liggen nog zo ontzettend veel adressen op stapel en het mag weleens gevraagd worden of het dan niet nodig is de capaciteit op te schroeven. Wat let ons. En hoewel we helder kunnen zien in het tweede dictum, waarin het college vraagt om flexibiliteit om zelfstandig de actualisaties van LPG door te kunnen voeren, lijkt het ons wel belangrijk om veranderingen door de Raad af te laten wegen. Communicatie is een steeds terugkomend belangrijk onderdeel. Goed communiceren is beter mogelijk als de situatie ook stabiel is, en je goed kan voorspellen wat het uitzicht op de komende jaren zal zijn. Controle door de Raad achteraf, zou ertoe kunnen leiden dat veranderingen teruggefloten moeten worden, en de situatie voor onze inwoners daarmee verwarrender wordt. Is het dan ook wel verstandig om wellicht trager, maar wel eenduidige besluitvorming uit handen van de Raad te nemen? En dat was het ook wel, dank u wel.

02:04:26

Voorzitter: Dan geef ik het woord aan de wethouder, die ongeveer vijftien minuten heeft voor zijn beantwoording.

02:04:34

Wethouder: Dank u wel, Voorzitter. Laat ik beginnen met niet mijn excuses, maar wel mijn waardering, want die excuses heeft u al gemaakt, maar juist mijn waardering willen uitspreken voor de manier waarop u als raadslid de bespreking van dit lokaal plan van aanpak, ook als aanleiding heeft gebruikt om met de inwoners van onze gemeente in het aardbevingsgebied in gesprek te raken. Het was heel vervelend op die avond zelf natuurlijk, maar daarna is denk ik op een hele mooie manier toch één op één contact, een heel lijvig, maar ook waardevol document naar voren gekomen. Waar zowel de Raad als college en ambtelijke organisaties heel veel aan hebben. En we zullen verdere scherpte in de aanpak, samen met anderen ook moeten vormgeven. Dus waardering daarvoor. Ik denk ook dat het inderdaad een goede suggestie is, om het gesprek tussen bewoners, Raad, college, NCG, ambtelijke organisatie, omdat een wat structureler karakter te geven. Op welke wijze, moet u zelf maar kijken, maar we willen er graag in meedenken als het moet. En ook daaraan meedoen. Het lijkt me heel goed dat de NCG daar een rol in speelt. En dan kunnen we ook direct zien of de verbeteringen die wij natuurlijk ook proberen te bewerkstelligen in het proces, of die gaan helpen. En daarbij past denk ik ook, en dat heeft u ook meermalen gezegd, dat u als Raad ook de vinger aan de pols houdt. En dat dus, zoals wij voorstellen, de hele vaststelling van het lokaal plan van aanpak, door het delegeren van het college, dat dat eigenlijk niet past. Dus ik had daar een voorstel op. Want ik kan me ook niet voorstellen, dat u bij elke tussentijdse wijziging, want soms komt er één of twee woningen komen er bij wijze van spreken. Dat u dat elke keer langs wilt hebben. Maar dat we gewoon in ieder geval één keer per jaar het door de Raad laten vaststellen. En technisch gezien kan dat door het besluitpunt delegeren te vervangen door mandateren. Dat betekent dat u altijd, is mij verteld, dat u altijd desgewenst, en dat kan één keer per jaar zijn. Kunnen we in een

begeleidingscommissie bespreken. Van uw bevoegdheid gebruik kan maken en tussentijds neemt het college dat over. Volgens mij kunnen we dat op die manier oplossen. En dan het werken we volgens mij precies op de manier zoals we denk ik zouden moeten werken, en u ook voorstelt. Dan aan de inhoud. Een aantal van u zegt dat eigenlijk al, we hoeven het niet allemaal te herhalen. Maar dat in de loop der jaren het vertrouwen van de mensen in ons gebied, in de instanties. Er zitten overheidsinstanties bij, er zitten private instanties bij, semi private instanties. Dat is een heel speelveld aan partijen die daarmee bezig zijn met die versterking, en de aardbevings aanpak. Dat dat vertrouwen natuurlijk verdwenen is. Iemand zei ook al geloof ik, soms is het de emotionele schade, gebrek aan vertrouwen, misschien nog wel eens minstens zo groot, dan de scheuren in huizen zelf. En er zit inderdaad, dat merk ik ook wel in de gesprekken die we met mensen hebben, dat hoor ik ook wel van andere collegabestuurders in andere gemeentes, nog een soort hoop bij de bevolking nu dat de gemeente steeds steviger in positie komt, dat dat nog eens een laatste kans eigenlijk is voor de overheden, om dat vertrouwen langzaam maar zeker weer de goede kant op te laten gaan. Een soort last man standing, in de hoop dat we dat proces toch nog een andere kant op keren. Dat betekent dat we een zware verantwoordelijkheid als gemeente hebben, en het ook best ingewikkeld is. En we moeten daar natuurlijk wel in staat toe zijn, om dat voor elkaar te krijgen. En dat betekent ook dat de NCG, die buitengewoon belangrijke partner in het proces is, zeker nu het één uitvoeringsorganisatie is, ook beter dan nu in staat moet worden gesteld om die taak te vervullen. En dat is ook, en daar hoor ik ook, zoals dacht ik, de heer Bushoff ook zei, hoor ik een zekere stabiliteit in normen en uitgangspunten bij. Als voortdurend de MPR verandert, als voortdurend de kaders veranderen op basis waar wij versterkings adviezen, en plannen van aanpak moeten maken. Dus voortdurend schuiven, leidt dat niet leidt tot enorme onzekerheid bij de bewoners natuurlijk, maar ook bij de mensen die in die uitvoering zitten. En dat leidt inderdaad tot een hoog verloop. Dus dat is een onderhandelpunt met het Rijk, wat we de komende tijd op tafel leggen vanuit de regio, om die stabiliteit te organiseren. En die NCG veel beter in staat te stellen om te functioneren. Want het is vaak niet eens zozeer dat er geen geld is, er is wel geld. Maar vaak is het probleem dat inderdaad het geld gewoon niet op tijd beschikbaar wordt gesteld. Het lijkt er soms inderdaad op dat procedures, zoals iemand zei, belangrijker lijken te zijn dan mensen. En in die werkelijkheid waar we met zijn allen werken, of gedwongen worden te werken. Ja, dan zie je ook dat instanties, hoe goed ze ook hun best doen, soms gewoon niet in staat zijn om datgene te doen wat ze willen doen. In die aanpak, die wij als gemeente Groningen willen stellen om dat te verbeteren hebben we eigenlijk, even op een lijstje gezet, iets van vijf prioriteiten gesteld. Dat vind je ook terug in het lokaal plan van aanpak, maar in de manier waarop we dat beter willen organiseren. Het is al een paar keer gezegd. De eerste is echt naast de inwoners staan. En het klinkt als een cliché, maar het is wel buitengewoon belangrijk. Dat betekent ook dat ik, als wethouder, een versterking samen met wethouder Jongman als gebiedswethouder, schouder aan schouder. Zowel wij zelf, maar ook de mensen die daar werken in gebiedsteams, en in het team versterking, samen optrekken in dat gebied. Dat betekent ook, dat we oog hebben voor inderdaad door een aantal van u ook al gezegd, de psychische nood, die groter wordt. En mevrouw Schouten vroeg al naar de samenwerking met de RUG. Onder andere onlangs ook weer gesproken met de heer Postmus, van de universiteit, om te kijken of we ook samen iets kunnen ontwikkelen. Niet alleen die evaluatie van de versterking als het ware beter te kunnen kunnen volgen. Maar

ook, met name die psychosociale kant beter in beeld te brengen. En dat ook leidend te laten zijn in de manier waarop onze mensen ook in dat gebied te opereren. Wat ik al zei, er is vaak wel geld, maar dat komt niet vrij. We maken dat onnodig ingewikkeld, is door een aantal van u ook gezegd. En dat betekent dus dat we dat alleen maar stellen als we naast onze inwoners staan. Er dus inderdaad ook vormen van sociale ondersteuning, of het nou in de vorm van een oliemannetje moet of anders, maar dat het minstens zo belangrijk is, dan de technische ondersteuning. Twee is ook de focus op de uitvoering. Alleen wanneer we daadwerkelijk dat tempo omhoog krijgen. Dat is een soort noodzakelijke basis, niet voldoende, maar wel een noodzakelijke basis om het vertrouwen weer te herwinnen. En iemand zei geloof ik, begin nou eens gewoon met die versterking. Had de Ombudsman gezegd. Ja, zo simpel is gewoon. We moeten gewoon de zaak al aan de gang brengen.

02:10:35

Voorzitter: De heer Dijk heeft een vraag voor u.

02:10:37

De Heer Dijk: Ja Voorzitter, misschien is het een vraag naar de bekende weg, dat weet ik niet. Maar ik hoor nu een paar keer zeggen, ja dat geld komt dan gewoon niet vrij. Hoe komt dat?

02:10:48

Wethouder: Ja, dat is een van de punten waar we dus voortdurend met de NCG en daarachter dus met het Rijk in gesprek zijn. Dat die werkelijkheid waarin het NCG moet functioneren, ik zeg wel eens de papieren door procedures en regels gedomineerde werkelijkheid, van de manier waarop het Rijk als het ware werkt, om geld ter beschikking te stellen, dat gaat zo ingewikkeld en zo vertragend. Dat daarmee snel en actief en flexibel opereren op het moment dat er een concrete vraag van een bewoner komt, eigenlijk veel te lang duurt. En daardoor die vertraging optreedt. En wij als gemeente zitten vaak dicht op de uitvoering, en kunnen dan ook flexibiliteit organiseren als het moet, om middelen ter beschikking te stellen. Om zaken net even anders te doen. Ja, en die lijnen naar het Rijk zijn veel langer. Dus daar zou gewoon verbetering moeten komen. Dat de NCG, of wij als gemeente, veel sneller een knoop kunnen doorhakken van, deze aanvraag ligt er. En dit gaan we ermee doen. Daar gaan soms maanden overheen. En dan is eigenlijk het geld er wel, maar we komen er gewoon niet aan. Een derde punt, regionale samenwerking net al genoemd, om de belangen richting Den Haag, te borgen. En dat betekent ook af en toe, dat zullen we binnenkort ook weer doen, dat we stevig met de ministers zullen onder handelen, om die stabiliteit in normen ook te krijgen. Zodat we de focus op die uitvoering kunnen leggen. Vierde is ook dat we de aanpak van een versterking inbedden in een brede dorpsvernieuwing, waar ook een aantal voorstellen voor zijn. Het versterken en het bieden van perspectief gaan samen. Maar het ene mag nooit ten koste gaan van het andere. Terechte opmerking, focus op de doorsturing, mag nooit leiden tot vertraging in versterking. Sterker nog, zonder versterking heeft dorpsvernieuwing allemaal niet zo heel veel zin. Maar ik moet wel zeggen, en dat geldt denk ik ook voor mijn collega Jongman, het is mooi om te zien dat in die dorpen, als Woltersum, Ten Post, en Ten Boer, dat ondanks de ellende die de mensen afgelopen tijd om zich heen hebben gehad, mensen op die manier via dat proces van dorpsvernieuwing, ook werken aan de toekomst van hun dorp. Dat ze dat ze zich willen inspannen om die school te behouden. Weer zich hard maken om nieuwe woningen toe te voegen, zodat er weer toekomstperspectieven, dat jonge mensen in de dorpen blijven of

willen komen wonen. Dus dat vertrouwen in de toekomst wat die mensen nog steeds hebben, dat is mooi om te zien. En anders dan de heer Van Kesteren van de PVV zei, mensen in die dorpen willen graag juist dat ze een duurzame en een energieneutraal dorp worden. Juist omdat ze geloven in de toekomst. Dat is niet iets wat wij opdringen. Nee, dat komt voort uit de wensen van die dorpen. En daar moeten we ze dus ook in faciliteren.

02:13:04

Voorzitter: Begrijp dat de heer Van Kesteren hier ook iets over wil zeggen.

02:13:09

De Heer Van Kesteren: Ik hoor heel veel begrip van de wethouder en het college voor met name de gedupeerden inwoners. Dat is hartstikke goed. Het college wil zelfs naast de inwoners blijven staan, maar stel Voorzitter, dat in het luisteren en meepraten met die bewoners, de grote meerderheid van die bewoners heel expliciet aangeven, wij willen dit ingezette beleid absoluut niet. Omdat wij dit niet duurzaam vinden. Blijft u dan ook naast die bewoners staan en gaat u in samenspraak met deze bewoners het beleid aan passen?

02:13:47

Wethouder: Wat als? Kijk, de realiteit is dat wat ik net zei, is dat de mensen ook in het dorp graag een energiezuiniger huis willen, omdat ze juist geloven in de toekomst. Dus ik kom die signalen, die de heer Van Kesteren ziet, gewoon in de praktijk niet tegen. Dus is die vraag ook simpelweg niet aan de orde.

02:14:03

Voorzitter: Er is nog tijd voor een vervolgvraag.

02:14:07

De Heer Van Kesteren: Ja, dat is natuurlijk niet helemaal waar. Want er is wel degelijk iets aan de hand. Want als in die informatie rondes niet een eenzijdig verhaal wordt gegeven aan de inwoners, maar ook een volledig objectief verhaal. Ook met de nadelen en bad practices, dan kon u weleens van een koude kermis thuiskomen, wethouder. Want dan kan het weleens omslaan in minder draagvlak of zelfs helemaal geen draagvlak. Wat vindt u daarvan?

02:14:39

Wethouder: Dat zou heel vervelend zijn als dat zou kloppen, maar ik ga daar vanuit van niet. Tenminste, ik kom dat nu niet tegen. Het vijfde punt wat voor ons buitengewoon belangrijk is, is dat wij ook werken aan organisatorische verbetering van de manier waarop wij als gemeente samen met de andere instanties opereren in de dorpen en in het gebied. En dan kom ik bij een heleboel punten die ook ter verbetering door u zijn aangedragen. Ik heb al eerder gezegd, we moeten eigenlijk de ambitie hebben om al die afkortingen die rond het aardbevingsdossier spelen, om die eigenlijk uit de huiskamer van de mensen te halen. En vandaar ook dat we nu verbetering ten opzichte van de vorige keer in onze organisatie ook per dorp een dorps regisseur hebben, die eigenlijk het gezicht moet worden van de versterkings en dorps vernieuwingsoperatie in elk dorp. We willen ook op zo'n manier werken, dat de NCG en coöperaties die vaak ook in dat gebied actief zijn, zoals wij ook committeren aan de communicatie van die dorpsregisseur. Kortom, we zien communicatie kan alleen werken wanneer dat echt vanuit een punt gebeurt. Dus niet allerlei verschillende nieuwsbrieven van verschillende instanties. Dat dat niet alleen maar over je eigen woning gaat, maar ook over het totale dorp of de buurt. En ook wanneer er even geen nieuws te

melden is, dat dat ook moet worden verteld. En niet te zeggen van, we hebben geen nieuws dus we gaan maanden maar stil zijn. Het klinkt allemaal zo vanzelfsprekend, maar dat zijn echt essentiële verbeteringen in die communicatie, maar ook in de planning in de organisatie. Eenduidigheid die we voor de komende tijd verder willen uit brengen en waar we ook stevige stappen in hebben gezet. Naast deze vijf dingen, die denk ik veel van de vragen van u tackelen. U heeft nog een aantal andere vraag gesteld. En daar ga ik ook nog even op in. De heer Rebergen vroeg nog naar de capaciteit van de NCG. Is die voldoende om dit hele plan van aanpak te realiseren? Nou, we hebben dat hele plan, samen steeds op gezette tijden voorgelegd aan de NCG. Ook meerdere keren ook op bestuurlijk niveau gevraagd van, tekent de NCG voor deze uitvoering? Het antwoord is ja, men zegt dat men voldoende capaciteit heeft. Tegelijkertijd weten we uit ervaring dat het, en dat is niet alleen een kwestie van capaciteit, maar dat het tempo nog weleens vertraagd. Dus we houden een vinger aan de pols. Maar we hebben dit gevraagd aan NCG. Anders zouden we dit plan ook niet aan u zo hebben voorgelegd. De heer Stayen vroeg naar de positie, ook van karakteristieke panden in het gebied. Er is een inventarisatie geweest, van cultuurhistorische waarden in het gebied. En ik kan u zeggen dat wat ons betreft, en dat merken we ook in de gesprekken die we in de dorpen voeren, dat die karakteristieke kwaliteit van de dorpen juist essentieel is, in het hele dorp vernieuwingsproces. En die ruimtelijke kwaliteit van die dorpen, en ook het behouden daarvan, ook in de relatie van die dorpen in het landschap, is één van de leidende thema's in het perspectief bieden en toekomstbestendig maken van die dorpen, naast de thema's als duurzaamheid en voorzieningen natuurlijk. De heer Bushoff vroeg naar van, zou het plan van aanpak nog wat meer stevigheid of precisie kunnen krijgen, door nog wat meer concrete termijnen te verbinden aan het lokaal plan van aanpak. Op een aantal punten hebben we dat wel proberen te doen. Maar goed, we kijken steeds wel relatief kort vooruit. Daar heeft hij wel wel gelijk aan. We zijn daar bewust wat voorzichtig in geweest. Dat zeg ik er ook bij. We willen ook niet te veel opnames, en steeds meer woningen toevoegen aan die, als het ware in de pijplijn van opname versterkingsadvies planvorming en realisatiestappen. Op het moment dat ergens halverwege die pijpleiding nog veel te weinig voortgang is. Maar dat is wel precies een van de gesprekken die wij met de NCG voeren. Door veel veel meer op langere termijn preciezer aan te kunnen geven, wanneer wat wat gedaan kan worden. Dus we nemen uw suggestie mee in de verdere uitwerking. Of in de komende actualisaties, komende tijd van het lokaal plan van aanpak. En we zullen het ook op lokaal niveau, met de NCG bespreken.

02:18:19

Voorzitter: De heer Dijk heeft een vraag.

02:18:23

De Heer Dijk: Ja Voorzitter, even om daarop te aansluiten op die langere termijn. Ik vertelde net dat het, u schrijft het ook zelf op. Het gaat om vijfduizend adressen in de versterkingsopgave. En dan heeft u in 2020 de verwachting dat er zo'n dertig adressen verwerkt worden. Ja, ik wil niet extrapoleren naar de toekomst, maar dan, ik weet niet hoeveel honderden jaren dat dan nog nog gaat duren. Ik mag hopen dat dat niet het geval is, maar ik zou toch wel graag willen dat u daar even op ingaat.

02:18:50

Wethouder: Ja terechte vraag hoor. Kijk, de vraag is hebben al die woningen dezelfde

intensiteit natuurlijk, dan de dertig waar we nu over hebben Maar het tempo moeten absoluut omhoog. Kijk, we moeten ook wel reëel zijn. Het idee dat dit even in een paar jaar geregeld is, dat is niet aan de orde. Dit hele versterkingsproces gaat lang duren. Maar het tempo moet natuurlijk wel fors omhoog. En met dertig per jaar, gaan we het zeker niet redden. En dat is ook precies waarom de NCG nu een enorme slag maakt. NCG ook aangeven van, datgene wat we hier hebben liggen, dat kunnen we nu waarmaken. Maar we willen naar veel meer. Uiteraard zijn er ook, dat heb ik in mijn eerste verhaal niet genoemd, maar staat daarin een notitie vanuit de versnellingsaanpak ook een aantal, via de bouwimpuls een aantal zaken die waarschijnlijk grote versnelling kunnen opleveren. We zullen naar een enorme opvoering van de aantallen moeten. Want anders dan heeft u helemaal gelijk: met dertig per jaar gaan we het niet redden. En dat is ook precies de zorg, want we kunnen allemaal wel bedenken hoe het beter moet, maar we zien het op dit moment nog niet. Dus die zorg deel ik met u. Ik ga ook even verder op de woordvoering van de heer Dijk. U ging een beetje de dorpen bij langs, wat u hoorde eigenlijk in verschillende dorpen. Ik kan zeggen dat dat overeenkomt met de signalen die wij zelf ook hebben. Ook de wat kleinere kernen in het gebied, daar gaan we nu toch mee aan de slag. We hebben ook de Lellens, daar gaan we kijken met de bouwimpuls of daar ook een koppeling met duurzaamheid kunnen maken. En die aanpak kunnen we ook kijken of we de andere kleinere kernen in het gebied kunnen verbeteren. De heer Dijk gaf ook nog aan van, en dat zal onderdeel van de gesprekken kunnen zijn, hoe kunnen we nou die NCG beter laten werken? Ik denk dat heel goed zou zijn, naast dat bredere gesprek met bewoners en de NCG, dat u Raad apart met de NCG ook in gesprek gaat. Hoe werkt die organisatie, waar loopt die organisatie nou in de praktijk tegenaan? We hebben zelf ook als college, samen met de regio, een inventarisatie gemaakt van zaken waar wij in de praktijk tegen aanlopen. Natuurlijk tien, vijftien verbeterpunten, die kunnen we ook als leidraad gebruiken van zo'n gesprek.

02:20:45

Voorzitter: De heer Stayen.

02:20:46

De Heer Stayen: Ja, nog even een vraag over uw uitleg over de kleine kernen. U noemt het dorp Lellens waar u dan mee in contact gaat. Mijn vraag is, hoe gaat u dat doen met het dorp Winneweer? Mijn ervaring twaalf jaar lang met dorp Winneweer is, dat we als gemeente Ten Boer destijds geen enkel contact konden krijgen met dorp Winneweer wegens gebrek aan enige organisatie daar. Wat heeft u daar betere ervaringen?

02:21:10

Wethouder: We zijn nog niet zo ver. We gaan beginnen met Lellens en dan andere dorpen. Maar ik zou graag eens een keer met u door willen praten, hoe we dat dan goed kunnen aanpakken. Want ik heb daar nog niet een sluitend antwoord op.

02:21:19

Voorzitter: De heer Dijk nog.

02:21:23

De Heer Dijk: Ja, Voorzitter. De wethouder zei net terecht over, het beperkte aantal. Dat dat omhoog moet. En mijn oproep net was voor een bewonersbijeenkomst met de NCG. en dat periodiek te doen, één keer per kwartaal heb ik genoemd. Dat doe ik omdat we nu eindelijk

een publieke organisatie hebben. De NCG die dit moet uitvoeren. En de SP in ieder geval van mening is, dat die publieke organisatie nog zo ontzettend veel moet leren, en nog zo erg moeten groeien in wat ze doen. Dat in combinatie met, hoeveel bewoners nog steeds uitermate betrokken willen zijn bij wat er gebeurt. Bent u het dan met de SP fractie van mening eens, dat het van grote waarde is als we die bijeenkomst met de NCG voor bewoners organiseren, om die publieke organisatie kracht bij te zetten?

02:22:12

Wethouder: Dat is ook wat ik probeerde te zeggen hoor. Ik probeerde niet de bewoners er weer af te halen. Wat mij betreft kan dat kan.

02:22:21

Voorzitter: Zou u de resterende vragen?

02:22:24

Wethouder: Ik ben bijna bij het eind. Mevrouw Schouten vroeg nog naar de positie van de RUG. En gaf ook al aan dat we daar de eerste stappen in hebben gezet. En gaf ook aan, net als de heer Bushoff van, hoe zouden we inderdaad wat meer ondersteuning kunnen organiseren in praktische zaken. Oliemannetjes op andere manieren. De NCG beschikt over bewoners begeleiders, maar we zien daar ook nadrukkelijk een rol in, voor die dorpsregisseurs die wij hebben aangesteld, om dat proces nu beter te organiseren. Partij voor de Dieren, de heer Van Zoelen gaf nog aan van, er zit in die geclusterde aanpak, kunnen weer nieuwe problemen ontstaan. Moeten mensen mee in iets wat ze wat ze eigenlijk niet willen. Is een klassiek probleem bij dit soort thema's. Ook in dorps- en wijkvernieuwing speelt dit natuurlijk. De enige manier waarop we dat echt goed kunnen organiseren, is een goede procesbegeleiding, en ook ruimte voor maatwerk. Ook juist bij dat soort geclusterde aanpak. En ook als het gaat om bijvoorbeeld aannemers. Daar zijn ook weer bewonersbegeleiders bij. Om te voorkomen dat mensen in de tang kunnen raken bij een aannemer. En we moeten ook met elkaar ervoor zorgen dat we daar gewoon goede aannemers hebben, die geen misbruik van de situatie maken. Ook aan die kant proberen we natuurlijk te sturen. Dan mevrouw Akkerman van de VVD. Ok aandacht voor bewoners, de eigen sturing, hè. Dus meer positie voor bewoners. We experimenteren daar ook mee, met batch vijftien achtentachtig. Op die manier proberen bewoners die dat kunnen en willen, veel meer zelf de lead te zetten bij het aansturen naar de versterking. Alleen, we merken wel dat dat heel verschillend is. En er zijn groepen bewoners die het heel graag willen, maar ook heel veel die zeggen van nou, we willen juist dat dat voor ons georganiseerd wordt. Nou dat maatwerk moeten we precies geven. En dat willen we ook. En tot slot, de heer Benjamins die denk ik een hele mooie oproep deed over de waarde en de kwaliteit van een goede overheidscommunicatie. En ik denk dat ik dat van een echte D66 had kunnen verwachten. Sluit ik mij als sociaaldemocraat bij aan.

02:24:15

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie de heer Rebergen en mevrouw Akkerman en hier in de zaal, niemand. De heer Rebergen.

02:24:26

De Heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Het plan van aanpak is toch ook eigenlijk een soort opdracht aan de NCG voor de versterking. Ik had aan het begin gaan vragen, zou het

een idee zijn om die actief of pro actieve communicatie dan ook in de uitgangspunten van het plan van aanpak op te nemen.

02:24:45

Voorzitter: Heldere vraag. Mevrouw Akkerman?

02:24:48

Mevrouw Akkerman: Ja dank u wel Voorzitter. Hoe reëel het is om de kredietaanvraag te dekken uit de toekomstige grondexploitaties.

02:24:55

Voorzitter: De wethouder.

02:24:55

Wethouder: De vraag van de heer Rebergen is, om die communicatie als onderdeel van het plan van aanpak te nemen. Ja, ik heb daar op zich geen bezwaar tegen. Ik weet niet of het er nu voldoende in staat. Maar ik kan u verzekeren, dat mijn uitspraak nu, en ook de manier waarop we dat in de stuurgroep behandelen, dat dit thema nummer één is, in de manier waarop we met elkaar daarover spreken. Dus die toezegging heeft u van mij. Twee vragen van mevrouw Akkerman. Ja, kijk die aankopen die worden straks onderdelen van hele kleine grondexploitaties. Dus we hopen dat de opbrengsten die er weer zijn, ook een deel kunnen dekken van kosten. Dat is wat anders dan dat ze onderdeel worden van de totale grote risicovolle grondexploitatie die we elders in de gemeente hebben.

02:25:43

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even rond. Ik zie verder geen mensen die onbeantwoorde vragen hebben. Ik ga ervan uit dat de toezegging die de wethouder heeft gedaan om het het woordje delegeren te veranderen in mandateren, dat de Raad dat tegemoet kan zien. Ik zie de heer Stayen zwaaien.

02:26:00

De Heer Stayen: Ja, ik zou bij het mandateren ook een termijn van een jaar erin vermeld willen zien. Voor de termijn van een jaar. Dat houdt in dat het college automatisch binnen een jaar bij de Raad terug moet komen met het verhaal, om het mandaat verlengd te krijgen.

02:26:16

Wethouder: Ik vind het prima. Het is aan u zelf, omdat daar de afweging in te maken. Het komt feitelijk op hetzelfde neer wat ik voorstel. Ik stel voor anders, misschien een beter voorstel, om daar even in overleg met de begeleidingscommissie even naar te kijken wat de beste formulering is. Maar wat we zijn met wat we willen wel eens.

02:26:35

Voorzitter: Het lijkt mij prima. Met die toezegging en met de beantwoording kan dit voorstel dan conform naar de Raad van zevenentwintig mei? Dat is het geval. Zal ik ook even digitaal kijken. Ja, dat is het geval. Dan gaan we dat op die manier doen. Dan dank ik jullie voor jullie aanwezigheid, fysiek en digitaal, en sluit ik deze vergadering.

Voorzitter: M. Bolle (CDA)

Aanwezig: de dames C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), G. de Vries (VVD), T. Moorlag

(ChristenUnie), L. van de Giessen (CDA) en de heren H.E.H. van Niejenhuis (PvdA), B.N. Benjamins (D66), J.P. Dijk (SP), B. Hekkema (PvdD), D. Mellies (100% Groningen), R. Staijen (Stadspartij), M.J.H. Duit (Student & Stad), D. Ram (PVV)
Wethouders: de heer R. van der Schaaf (PvdA)
Namens de griffie: W. Meijer

B3 Voorontwerp Structuurvisie De Suikerzijde deelgebied noord (collegebrief 25-3-2020)

02:32:36

Voorzitter: Welkom allemaal bij deze derde vergadering van deze avond. We hebben mensen in de zaal aanwezig, en mensen fysiek, en mensen digitaal. Mevrouw Moorlag namens de ChristenUnie. De heer Hekkema namens Partij voor de Dieren, de heer Ram, namens de PVV, de heer Dijk namens Student en Stad. En als u niet spreekt, dan zou ik graag willen dat u de microfoon thuis uit heeft staan. En als u wel wat wil zeggen of wilt interrumperen, dan kunt u dat ook aangegeven door Voorzitter tegen mij te zeggen. Zijn er nog mededelingen die er net niet waren, die het college nu wel zou willen mededelen met ons? Nee, dat is niet het geval. Dan bespreken we vanavond in deze vergadering, collegebrief voorontwerp structuurvisie De Suikerzijde deelgebied noord. Hiervoor zijn geen insprekers. En ik heb verzoek van de heer Duit of hij als eerste mag, en dat mag van mij.

02:33:39

De heer Duit: Dank u wel, Voorzitter. Privé omstandigheden vragen soms om wat aanpassingen, maar met digitaal vergaderen, is er het één en ander mogelijk tegenwoordig, dus dat is fijn. Voorzitter, bij de ontwikkeling van een volledig nieuw stadsdeel, zijn integrale afwegingen van groot belang. Welke invloeden en ontwikkelingen spelen er nog meer? En welke impact gaan deze ontwikkelingen op elkaar hebben? Uiteraard komt dit terug in de structuurvisie. Zo wordt er onder andere gesproken over samenhang, maar wordt die samenhang niet onderbouwd en missen wij toch een uitgebreide visie op enkele ontwikkelingen. Dit gaat vooral om mobiliteit, richting De Suikerzijde, maar ook in de omliggende gebieden. Voor het najaar start mobiliteitsvisie gepland, en daarin zien we graag integrale afwegingen. Dat is misschien te laat voor de vaststelling van deze structuurvisie. Onder andere met betrekking tot dossier Ring West, ontwikkeling rijden zone in Suikerzijde, maar ook met betrekking tot de mogelijkheid om zich beter bereikbaar te maken middels een treinverbinding. Als voorbeeld, de kans is groot dat voor de treinverkeer het nodig is, om sporen richting station Noord te verdubbelen. Dit kan implicaties hebben op de mogelijke verdubbeling van het spoor richting station Suikerszijde. Wat op zich weer invloed kan hebben op de plaatsing van een nieuw gepland station. Dat zijn inzichten die wij op dit moment missen, maar die wel van belang zijn voor de ontwikkeling van De Suikerzijde. Puntje bij paaltje, om goede afwegingen te kunnen maken en vooral te zorgen om over een aantal jaar niet denken, zo het had veel geld geschied als, is een uitleg van de genoemde samenhang erg belangrijk. Daarom willen wij het college vragen, om een toelichting en mogelijk addendum op de structuurvisie omtrent deze samenhang. En de afwegingen en invloeden. Kan de wethouder dat toezeggen? Dank u wel Voorzitter.

02:35:27

Voorzitter: Dank u wel mijnheer Duit. Wie mag ik dan het woord geven, de heer Van Niejenhuis namens Partij van de Arbeid.

02:35:32

De Heer Van Niejenhuis: Dank u wel, Voorzitter, en ik hoef niet eens Voorzitter te zeggen. Dank u wel. Ik zoek even mijn tekst erbij. Wij hebben met heel veel plezier kennisgenomen van de plannen voor De Suikerzijde. Het wordt een hele mooie moderne stadswijk denken wij, met in tegenstelling tot sommige andere wijken die ook heel mooi zijn, maar niet alleen wonen hebben, maar ook allerlei andere functies, zoals werken, recreëren, en maatschappelijke functies. En dat vinden wij passend en ook mooi, om zo dichtbij het centrum te ontwikkelen. En wij hopen dat er, en zien dat ook, dat er veel ruimte voor groen en water. En we zien ook dat het college in de structuurvisie heeft opgenomen, dat er bijvoorbeeld plaats moet zijn voor waterberging op privéterrein. Dat er wordt gebouwd in tranches of in kleine delen waar ook auto's niet welkom zijn. En dat soort experimenten of initiatieven juichen wij eigenlijk wel toe. Dat past wel bij een stadswijk als deze. We hebben wel een paar vragen aan het college. Eentje daarvan gaat ook over mobiliteit. In tegenstelling tot de heer Duit, denk ik dat het wel degelijk goed georganiseerd is met mobiliteit. Maar ben ik wel benieuwd of de wethouder iets kan vertellen over de financiering van het station, wat nog loopt op dit moment. Misschien dat daar al vorderingen in zijn. Het is pas een structuurvisie, maar we zouden heel graag willen aangeven dat wat ons betreft de sociale huur en de middeldure huur naar voren wordt getrokken. Dat zouden wij heel graag zo snel mogelijk terug willen zien in de ontwikkelstrategie bij dit plan. En ik ben eigenlijk wel benieuwd of dat ook niet noodzakelijk is, gezien de economische effecten die we misschien wel gaan ervaren van wat de corona crisis heet. Dus graag reactie daarop van de wethouder. Dank u wel.

02:37:09

Voorzitter: Dank u wel. De heer Stayen namens de Stadspartij.

02:37:12

De Heer Stayen: Dank u Voorzitter. Een heel groot gebied, geschikt voor woningbouw, en bedrijven ook wel, maar gemengd bouwen van sociale huur tot vrijesector staat in het voorstel. En de Stadspartij hoopt vooral, dat hier ook de stichtingskosten voor de woningen in de hand gehouden kunnen worden. Zodat ook de middeninkomens in de gelegenheid zijn om hier te gaan huren of te kopen, want deze groep valt nu vrijwel overal buiten door net te hoge woningprijzen. Een gasloze opzet voor dit gebied, die zal hopen wij, niet leiden tot extra druk op de stichtingskosten voor de nieuwbouw, want dat verergert het probleem alleen maar. Voorzitter, bij de uitwerking van dit gebied, wil college auto's zoveel mogelijk verbannen, dat begrijpen we. Toch willen we wel benadrukken, dat autoverkeer ook hier nog steeds noodzakelijk blijft. Niet alleen voor hulpdiensten en verhuizingen, maar bijvoorbeeld ook voor mindervaliden die in deze nieuwe wijk een plaats willen krijgen, en liefst toch dicht bij huis een auto neer willen zetten. En dan een vraagje, wat verstaat de wethouder onder omgevingscommunicatie? Er wonen nauwelijks mensen in dit gebied, met wie gaat u dan communiceren? Dank u wel.

02:38:19

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik dan het woord geven? Mevrouw Moorlag, namens de ChristenUnie.

02:38:26

Mevrouw Moorlag: Bedankt Voorzitter. De ChristenUnie wordt ook, net als de PvdA, heel

enthousiast van de ontwikkelingsplannen, die er liggen voor De Suikerzijde. Het college is van plan een stadsdeel te creëren waarin men kan wonen, werken en recreëren, en waar ruimte is voor alle doelgroepen. Dit zijn wat ons betreft mooie ambities en een stadsdeel als dit, zal onze gemeente ook echt kunnen verrijken. Het filmpje dat is gemaakt in plaats van de informatieve sessie, dat is erg duidelijk. En de ChristenUnie merkt op dat informatie vanuit de gemeente bij meer doelgroepen terechtkomt, omdat het nu ook via veel digitale kanalen wordt gedeeld. Hoewel de reden dat alles digitaal moet, betreurenswaardig is, vinden we dit een positief punt, waar we ook lering uit zouden kunnen trekken. En wellicht kan er in toekomst, vaker informatie zowel via bijeenkomsten, maar ook door middel van filmpjes, digitaal gedeeld worden. Zodat er een breder publiek, zoals onder andere ook meer jongeren bereikt wordt. De ChristenUnie heeft het idee dat dit de toegankelijkheid van de gemeente en de politiek kan vergroten. Bedankt. Voorzitter.

02:39:29

Voorzitter: Dank u wel mevrouw Moorlag. Mevrouw Van der Giesen, namens het CDA.

02:39:34

Mevrouw Van der Giesen: Voorzitter, er gaat niets boven Groningen. En dat zien we terug in de vele mensen die zich weer in onze gemeente zouden willen vestigen. En het ontwikkelen van nieuwe wijken, is ook noodzakelijk om in die vraag te kunnen voorzien. Het is dan mooi dat we op De Suikerzijde een deel van deze vraag kunnen realiseren. We vinden het ook mooi om te zien dat het een combinatie moet worden van sociale huur en vrije sector koop. Wat in beide sectoren zijn uiteraard meer huizen nodig. Een aantal vragen over dit voorontwerp. Allereerst wordt er gesproken over vijftienghonderd tot vijfduizend woningen. We vinden het gat daartussen behoorlijk groot. Waarom richten we ons niet nadrukkelijk op vijfduizend woningen, want de vraag is tenslotte ook groot. Graag reactie van de wethouder. Verder schemert het tussen de regels behoorlijk door, dat in deze nieuwe weinig ruimte voor de auto zal zijn. De wandelaar of fietser en busreiziger hebben het voor het zeggen, dat staat letterlijk in het programma. En daar is op zich niets mis mee, want het is niet verkeerd om een wijk zo in te richten, dat fietsen en wandelen aantrekkelijk is. Wat betekent deze uitgangspositie voor de plaats van de auto? Wordt er wel ruimte gecreëerd voor bijvoorbeeld het parkeren. Want uiteindelijk zorgt het nemen van ruimte voor fietsers en wandelaars er niet per se voor dat de auto de deur uit wordt gedaan. We moeten we ook voorkomen dat de parkeerdruk op de omliggende wijken, zoals Hoogkerk, toeneemt. Is betaald parkeren in die wijken dan het gevolg? Want dat is voor mijn fractie niet wenselijk. Graag reactie van de wethouder.

02:40:57

Voorzitter: Ik dank u wel. De heer Dijk.

02:41:00

De Heer Dijk: Voorzitter, ik wil me graag volledig aansluiten bij de vorige spreker. En nog twee dingen daaraan toevoegen. Want in de stukken staat, het totale gebied is honderdvijftig hectare groot. Daarom hebben we de plannen flexibel en gefaseerd opgebouwd, zodat op we korte termijn kunnen blijven reageren, op wat de markt voor wonen, werken en opleiding van ons vraagt. Maar de vraag die de SP daarbij stelt, moeten we ons niet inzetten op waar onze bewoners behoefte aan hebben. En weet het college wat

deze stad en deze gemeente nodig heeft de komende jaren? Anders kunnen wij nog wel een aantal opties daarover en suggesties meegeven. Staat verder een stadsdeel met ruimte voor zeker twee en een half duizend tot vijfduizend woningen van sociale huur tot vrije sector koop. En er is een grote behoefte aan betaalbare woningen, zowel huur als goedkope koop. Daar zien we dus die behoefte en dat het niet per se van de markt hoeven te komen, maar gaat het college zorgen dat van de vijfduizend huizen een flink deel hiervoor ook daadwerkelijk wordt ingepland. En eigenlijk, u kent het standpunt van ons, eigenlijk vinden we dat we dat nu al moeten stellen voordat we echt aanbestedingen en dat soort zaken ingaan. Ja, welk deel waarvoor we gaan bouwen, welk aandeel we gaan bouwen, sociale huur en welk deel wil gaan bouwen voor betaalbare koop.

02:42:15

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Hekkema, namens Partij voor de Dieren.

02:42:19

De Heer Hekkema: Ja, dank u wel Voorzitter. Op het gebied van de plannen, is de Partij voor de Dieren tevreden met de aandacht voor collectieve energievoorzieningen, klimaatadaptatie en de voorgang voor voetgangers, fiets en het openbaar vervoer. Het zou mooi zijn als in de toekomst een energieneutrale wijk zou ontstaan, klimaatbestendig met voedselbossen, veel bomen, zonne energie en groene dakbedekking op ieder dak. Natuurinclusief en diervriendelijk bouwen moet in De Suikerzijde echt de norm worden. Laat die groene artist impressions, die we iedere keer zien, maar eens werkelijkheid worden. Daarnaast moeten op het gebied van voorzieningen werk gemaakt worden van een circulaire economie. Alleen zo creëer je een stadsdeel dat toekomstbestendig is, en hoe bescheiden dan ook, een oplossing is voor de twee andere grote crisissen die ons teisteren. Namelijk de klimaat- en biodiversiteit crisis. Het voorontwerp stemt ons dan in ieder geval ook wel positief. Gezien de onzekerheid omtrent de langdurige gevolgen van de coronacrisis, lijkt het onze fractie wel verstandig na te denken over de gestelde bandbreedte van twee en een half duizend tot vijfduizend woningen voor De Suikerzijde.

02:43:20

Voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw De Vries.

02:43:24

De Heer Hekkema: Ja, dat kan. Mevrouw, ik kan u niet verstaan.

02:43:39

Mevrouw De Vries: Ja Voorzitter dat is de hand omhoog had is voor de woordvoering, niet voor een interruptie.

02:43:49

Voorzitter: Kijk, dan gaan we weer door met meneer Hekkema.

02:43:52

Mevrouw De Vries: Ok, Voorzitter, ik ga door. Wat gebeurt er als de crisis hard toeslaat in de bouw thuiswerken, veel gangbaarder wordt, minder mensen naar de stad verhuizen en wellicht ook veel minder internationale studenten en werknemers naar Groningen komen. En daarbij sluit ik ook aan bij de woordvoering van de heer Dijk, want het is dan misschien

wel belangrijk om ook na te denken over veel meer de sociale huur en goedkope huur, in plaats van veel koopwoningen. En we weten het niet. Maar het is nog maar de vraag of Groningen zo hard zal groeien zoals in de prognoses geschetst wordt. Daarbij ontkennen we natuurlijk ook niet dat er een grote woningnood is. We vragen daarom aan de wethouder, of deze bandbreedte de mogelijkheid schept van een lagere bebouwingsdichtheid, waarbij een deel van de vloeivelden kan worden behouden. Voorzitter, ik vraag dit niet alleen vanwege de woning, maar ook vanwege de geoorde fuut, die een prachtige vogel is. Een aantasting van het broed en foerageergebied, is dan ook doodzonde, wat we in de stukken hebben kunnen lezen. We hopen dan ook dat het college er alles aan doet om een goede gastheer te zijn voor de hoeveelheid broedparen in onze gemeente. De aanleg van natte natuur, wateren die rijkelijk begroeid zijn en waar voldoende voedsel zoals insecten aanwezig is, is van groot belang. Het college heeft het over een hoogwaardige compensatie, maar als deelgebied zuid ook bebouwd wordt, moeten broedparen en andere soorten weer verkassen. En wat is dan het alternatief. De aanpassing van foerageergebieden kun je misschien wel tot op zekere hoogte compenseren, maar het is maar de vraag of daarna nog steeds dezelfde natuurwaarden behouden zal zijn en of de geoorde futen, watervleermuizen, poelkickers en andere diersoorten überhaupt nog in een zelfde hoeveelheid terugkomen. Dan nog over de inspraak omtrent de plannen. Daarover zijn we tevreden. Ik sluit me aan bij mevrouw Moorlag. Onze complimenten voor de manier waarop de gemeente de informatievoorziening naar bewoners in deze tijden van corona crisis organiseert. Posters en flyers hartstikke goed.

02:45:39

Voorzitter: U heeft nu wel een interruptie van de heer Van Niejenhuis.

02:45:43

De Heer Van Niejenhuis: Dank u wel Voorzitter. Ik zou de heer Hekkema willen vragen, ik heb ook wel sympathie voor de geoorde, fuut en de andere dieren die u opnoemt. Maar dat is nou juist de reden dat we proberen binnen de grenzen van de stad zo compact mogelijk te bouwen met soms ook een hoge dichtheid. Zo dat we niet veel natuur hoeven opofferen. Zou dat dan ook niet een beter idee zijn om hier toch af en toe ook wat compacter en met een hoge dichtheid te bouwen? Juist om die natuur te sparen?

02:46:11

De Heer Hekkema: Ja, Voorzitter, de heer Van Niejenhuis heeft wel gelijk, maar het is helaas wel zo dat in dit specifieke gebied, één van de grootste hoeveelheden broedparen van Nederland voorkomt. En dat maakt het een uniek gebied voor de geoorde fuut. En dat maakt het ook eigenlijk wrang, dat in zo'n gebied gebouwd moet worden. Maar ik sluit me inderdaad aan bij de woorden van de heer Van Niejenhuis dat er inderdaad ook wel compact moet worden gebouwd. Maar ja, helaas wel in dit gebied.

02:46:40

Voorzitter: Dank u wel, dan zou ik graag het woord geven aan, nee we hebben geen tijd meer voor interrupties meneer Benjamins. Mevrouw de Vries, die stak een tijdje geleden haar hand al op.

02:46:57

Mevrouw De Vries: Wij vinden het ook mooi dat we nu concrete stukken hebben, om ook

echt aan de slag te gaan met de broodnodige woningen op het voormalige Suikerfabriek terrein. En we hebben daar vanuit VVD ook nog een aantal aandachtspunten voor, drie stuks. Eén over het SIF, één over het verkeer en een over het klimaat. En de eerste over het SIF. Om een nieuwe woonwijk te realiseren is er veel infrastructuur nodig. En belangrijker daarvoor is het stedelijk investeringsfonds. Maar we weten allemaal dat die niet zo vol zit, als die zou moeten zitten. Dus we willen de wethouder graag vragen wat voor consequenties die tekorten binnen het SIF hebben, op de ontwikkeling van De Suikerzijde. En natuurlijk volgt bij definitief ontwerp nog een exploitatieoverzicht. Maar kan de wethouder alvast iets aangeven over of de grote infrastructurele investeringen als bruggen, fietspad, een autoweg onder het spoor, en het station daar al inzitten? Het tweede punt gaat over verkeer, er worden nu al plekken voorzien waar files gaan ontstaan. Bijvoorbeeld bij de rotonde van de Johan van Zwedenlaan en de A7. Hoe voorkomen we dat daardoor sluipverkeer gaat ontstaan. VVD vindt het belangrijk om verkeerskundig onderzoek te doen, en zo spoedig mogelijk ook de consequenties [onhoorbaar] worden. Wanneer kunnen we de uitkomst van het deskundig onderzoek tegemoet zien? En dan verder nog over verkeer. Een groot deel van autoverkeer is zeer noodzakelijk. We hebben in de stukken ook iets gelezen over zowel een fietstunnel als ook een weg, dat die gerealiseerd gaat worden onder het spoor van noord naar zuid. Klopt dat inderdaad? En is er ook gekeken naar bijvoorbeeld een parkeergarage aan de rand of bij het station van dit gebied. Zodat mensen wel gewoon naar hun werk kunnen. Maar dat de wijk ook toegankelijk blijft voetgangers en fietsers. En dan het laatste punt, over het klimaat. De gemeente Groningen, en dan natuurlijk met name GroenLinks willen energieneutrale woningen in 2030. En dan is het evident dat nieuwbouwwijken in ieder geval energieneutraal gebouwd gaan worden. Maar over De Suikerzijde, lezen we nu in de stukken. Ik quote, de verwachting is dat in een duurzame energievoorziening kan worden voorzien. Of de gewenste energieneutraliteit kan worden bereikt, is op dit moment nog niet bekend. Betekent dit dan, dat we mogelijk geen energieneutrale wijk gaan realiseren? We lezen vervolgens nog iets over dat er alleen gestreefd wordt naar een besparing van energie. Kan het college nog iets zeggen over een energieneutrale wijk. En hoe weten we zeker dat die gerealiseerd wordt, zonder dat het ten koste gaat van de betaalbaarheid van de woningen. Dank u wel.

02:49:41

Voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Nieuwenhout.

02:49:46

Mevrouw Nieuwenhout: Event namens GroenLinks aangezien wij ook gevraagd worden. Is de VVD ervan op de hoogte dat de normen vanaf één januari zijn, dat alle nieuwe gebouwen sowieso bijna energieneutrale gebouwen moeten zijn, volgens de BENG norm. Dus dat het met die energieneutraliteit sowieso wel goed komt. En dat het natuurlijk de vraag is, hoe ambitieus we daarna willen zijn. Je kan ook een positive energy district creëren bijvoorbeeld.

02:50:14

Voorzitter: Mevrouw De Vries.

02:50:15

Mevrouw De Vries: Nou ik ben blij dat mevrouw Nieuwenhout goed op de hoogte is van alle normen. Deze specifieke norm kende ik niet. Waar ik ook op doel is, een wijk bestaat uit

meer dan alleen maar woningen. En een wijk heeft een heleboel dingen die gebouwd moeten worden. Een heleboel gebouwen die er komen. En in algemene zin wordt er nu gesteld in deze rapporten, dat het niet zeker is of er een energieneutrale wijk gerealiseerd kan worden. Omdat er allemaal beperkingen zijn, omdat er transportproblemen zijn. Er zijn vast allerlei problemen die daaraan ten grondslag liggen. En de vraag is nu als GroenLinks het in dit college het al niet voor elkaar krijgt, om een volledig energieneutrale wijk te realiseren. Waar gaan we het dan wel voor elkaar krijgen?

02:50:59

Voorzitter: Dank u wel, dan wil ik graag naar de heer Ram, namens de PVV.

02:51:06

De Heer Ram: Dank u wel Voorzitter. De Student en Stad had een aantal goede opmerkingen over mobiliteit. Willen we graag bij aansluiten. PVV is een groot voorstander van een treinstation en natuurlijk een treinverbinding naar Zernike. Wanneer de PVV de hele structuurvisie leest, dan is ons oordeel in eerste instantie positief, over de grote lijnen van de structuurvisie in het bestemmingsplan. Het biedt de mogelijkheid voor de stad om de broodnodige woningen te realiseren. Belangrijk vindt de PVV dat de woningen voor gezinnen en ouderen betaalbaar worden in dit plan. En dat er ook ruimte is voor sociale huurwoningen. Aangezien de gemeente eigenaar is van deze grond, kan de gemeente in onze optiek ook invloed uitoefenen op een betaalbare verkoopprijs van deze woning. Kan het college dit ook toezeggen? Wat de PVV wel jammer vindt, is dat een deel van de vloeivelden niet in een vorm kunnen worden behouden. Dat zou vanuit een cultuurhistorisch oogpunt, de natuur, en een stuk recreatie toch mooi zijn geweest. Zou het college hier nogmaals naar willen kijken. Dan die klimaatparagraaf. Dat zijn toch een aantal negatieve punten vinden wij, als PVV. Een aantal onnodige maatregelen vanwege de klimaatadaptatie. Bijvoorbeeld warmte- en koudeopslag systemen in de ondergrond. Dat wordt genoemd in de Mer rapportage. Dat vinden wij niet wenselijk om te gaan rommelen in de ondergrond. Kan het college toezeggen dat ze daar van af zien. En daarnaast zien wij ook niks in autoluw stadsdeel. Voor gezinnen in de stad is een auto broodnodig voor werk, scholing enzovoorts. Ziet het college deze behoefte ook van gezinnen. En daarnaast de financiën. Wat de PVV verbaast, is dat er geen financiële onderbouwing is bij dit plan. Er zou toch nu toch wel een inzage moeten zijn over de kosten en de opbrengsten voor de gemeente. Waarom zou je anders met dit plan nu gaan beginnen. En kan het college een tipje van de sluier oplichten en een a ja in ieder geval aan kunnen geven wat de bandbreedte is van de kosten en baten voor de gemeente? Hoeveel is de grond bijvoorbeeld waard als deze op waarde wordt gezet bij verkoopprijs. Met andere woorden, wil het college snel deze gronden verzilveren, omdat de gemeentelijke schatkist leeg dreigt te raken op termijn. Een andere vraag aan het college is, heeft de coronacrisis nog effect op deze plannen? En leidt dit nog herziening van deze plannen op termijn. Dan nog een vraag over de stemmingsplan. In het bestemmingsplan lees ik, dat er ook een mogelijkheid wordt gemaakt tot gebouwen van tot achtendertig meter hoog, met twaalf woonlagen. Waarom kiest het college voor deze mogelijkheid in het bestemmingsplan? Kan het college dat toelichten. Dank u wel Voorzitter.

02:54:31

Voorzitter: Dank u wel. Wie van de commissie? De heer Benjamins, namens D66.

02:54:35

De Heer Benjamins: Ja, dank u wel Voorzitter. Ik zal het kort houden. Wat een bedrag van vijfendertig miljoen was ooit, in 2009, wat een beslissing was die heel zwaar viel. Wat ooit de grootste suikerfabriek van Europa was, wordt nu eindelijk bewaarheid en eindelijk een woonwijk. Wat dat betreft tevredenheid over het algemene plan. En zeker over de huidige manier van het betrekken van onze inwoners. Want dat moet gezegd, die laten ook weten dat ze zich echt gehoord voelen. Blijheid ook wat betreft de gewijzigde plannen omtrent de verkeersinfrastructuur. De aansluiting met de Jaap van Zweden laan. Daar hebben wij hard voor gepleit. Als fractie van D66 is nu ook daadwerkelijk in de plannen terechtkomen. Maar er zijn nog een paar kleine dingetjes waarvan ik graag zou willen horen hoe het college daarover denkt. Want wij hebben wel wat zorgen over de huidige HOV as, die straks, in combinatie met as die langs de busremise daar gaat. En de combinatie met autoverkeer dat dan straks uit die woonwijk daar moet vertrekken, dan wel aan gereden wordt. Dan wil ik ook graag dat het college in gaat op de vragen over de nut en noodzaak van de locatie van het treinstation. Want dat er een treinstation moet komen, dat is inderdaad natuurlijk evident. Maar dat schuiven op die spoorlijn, daar zou ik me nog wel wat bij kunnen voorstellen. En wij zijn daarnaast benieuwd naar de verhoudingen tussen de middenhuur en de middeldure koop, en de wat vrije sector woningen heet, en dan ook nog maar de sociale huur voor de SP. En dan zou ik ook graag van het college alvast een voorschotje willen zien, als het gaat om de tijdelijkheid van het voorterrein en de behoefte aan de voorzieningen in de nieuwe woonwijken die wij daar gaan bouwen. Dank u Voorzitter.

02:56:59

Voorzitter: Dank u wel. De heer Mellies namens 100% Groningen.

02:57:08

De Heer Mellies: Dank u wel, Voorzitter. Ja ook 100% Groningen kan aansluiten bij de opmerkingen van het CDA en VVD met betrekking tot de positie van de auto in deze nieuwe wijk. Zelfs als we stellen dat de nieuwe inwoners van deze wijken weten waar ze aan beginnen, wat discutabel is, want je sluit er ook gewoon mensen mee uit. Neemt niet het risico weg, dat een inwoner in de toekomst toch een baan krijgt, waarbij hij of zij afhankelijk is van de auto. Het kan maar zo zijn dat je als zorgverlener of klusjesman toch de vrijheid van mobiliteit nodig hebt en dat het openbaar vervoer dat niet kan bieden. Niet alle inwoners zijn in onze eigen stad gefixeerd. We steunen dit principe dan ook niet. Zolang afhankelijkheid van autovervoer nog steeds een maatschappelijk gemeengoed is. De woningnood heerst bij iedereen. En niet alleen bij mensen met een bakfiets. En als dat dan betaalbare buurtstallingen zijn binnen loopafstand, dan is het ook prima.

02:57:57

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Mellies. Mevrouw Nieuwenhout, namens GroenLinks.

02:58:04

Mevrouw Nieuwenhout: Hartelijk dank. Unieke kans dat we zo veel ruimte, zo dicht bij het centrum hebben. Die kans moeten we benutten en er een echt mooi wijk van maken. Wij vinden de uitgangspunten in het voorontwerp structuurvisie veelbelovend. En een paar daarvan willen we even uitlichten. De eerste energie. De inzichten op het gebied van energie, veranderen inderdaad snel. En dus wat betreft het appèl van de VVD, wij zien inderdaad veel in het ontwikkelen op een energie neutrale of zelfs energie positieve manier,

dus als positive energy district. En wij nodigen het college dan ook uit, om hier voor dit stadsdeel ook na te streven. En in dit kader wil mijn fractie het college ook oproepen om de markt uit te dagen. Om met innovatieve ontwerpen, materialen en bouwprocessen te zorgen voor duurzaam en betaalbaar wonen.

02:58:57

Voorzitter: Mevrouw De Vries.

02:59:00

Mevrouw De Vries: Ik was nog even benieuwd of GroenLinks het dan deze collegeperiode alleen bij streven houdt, of dat er ook echt dingen vastgelegd gaan worden.

02:59:20

Voorzitter: Mevrouw Nieuwenhout.

02:59:23

Mevrouw Nieuwenhout: Nou moet ik zeggen dat de precieze tijdlijn van het project Suikerzijde, weet ik niet uit mijn hoofd. Ik denk dat de schop nog niet de grond in gaat in deze periode, maar ik denk wel dat het zeker een stuk concreter moet gaan worden de komende anderhalf jaar die we nog hebben. Dus waar ik naar terug wilde gaan, is dat het dus duurzaam en betaalbaar moet zijn, zodat het niet alleen voor de middeldure woningen, maar ook zeker voor de sociale huur bereikbaar moet zijn, om in een energie neutraal of energiepositief huis te wonen. En wij zouden de wethouders ook graag willen uitnodigen, uitdagen om hier verder op in te gaan op hoe de markt hierin kan worden betrokken. En we zien bijvoorbeeld zelf een ontwerpwedstrijd voor dit gebied wel, als een mogelijke start. Dan wat betreft verkeer. Het zal u niet verbazen wat GroenLinks betreft, hulde voor de plannen rond het verkeer. Vooral ingericht op de voetganger, de fiets, het OV en dan pas de auto. En wat heel belangrijk is, werkgelegenheid in de buurt creëren, zodat niet iedereen elke dag in en uit de wijk hoeft te gaan. Wat ons betreft is dat het verkeerssysteem van de toekomst. Dan het punt groen. Wat wij belangrijk vinden is dat het inderdaad een groene wijk wordt, prettig om te leven, klimaatadaptief en natuurinclusief. En wat ons betreft moet dat overal in de wijk naar voren komen. Van het meer stedelijke gebied aan de centrumkant naar het ruimer opgezette stuk in het midden. Er moet genoeg ruimte zijn voor groen. Het moet een integraal onderdeel van de wijk worden. En wat ons betreft hoeft dat niet beperkt zijn tot perkjes en voetbalveldjes. Maar ook bijvoorbeeld verticaal groen, en groene daken. Dan hebben we verder nog een heel specifiek punt, over wonen op het water. In eerdere communicatie van de gemeente werd gezegd, dat er op De Suikerzijde ook ruimte zou komen om nieuwe ligplaatsen te creëren, omdat er op allerlei andere plekken in de stad al ligplaatsen verdwenen zijn. Nu komen wij in de huidige stukken niks meer terug voor ligplaatsen. Dus kan de wethouder toezeggen dat het realiseren van ligplaatsen bij De Suikerzijde, nog steeds op de planning staat? En er bij de Raad op terugkomen, waar dat dan precies planologisch ingepast gaat worden. Dank u wel.

03:01:42

Voorzitter: De heer Van Niejenhuis heeft nog een vraag voor u.

03:01:45

De Heer Van Niejenhuis: Nou niet zozeer een vraag, maar ik wil mevrouw Nieuwenhout eigenlijk even bijvallen. De interruptie van mevrouw De Vries die verbaast me namelijk wat.

De energie en klimaatambities zijn, niet alleen van GroenLinks, die zijn van deze coalitie. En ik denk ook van een aantal andere partijen in deze Raad. En daarmee wil ik even zeggen dat wij dat als PvdA ook zeker steunen, en dat ook heel graag deze wijk terugzien.

03:02:06

Voorzitter: Waarvan akte. Komen we bij de beantwoording van de zijde van het college.

03:02:15

Wethouder: Het plan Suikerzijde is inderdaad een belangrijk plan voor onze gemeente, voor onze stad. Het gebeurt niet vaak dat je zo'n groot gebied dicht, of eigenlijk in de bestaande stad, zo'n groot gebied, met zoveel verschillende kwaliteiten en kansen dat je daar als college, als Raad, als gemeente stappen in mag maken. En dat maken we in deze periode mee. Dat betekent niet alleen dat het belangrijk is zowel op het gebied van woningbouw, stadsontwikkelingbreed, maar ook allerlei andere zaken. Maar ook dat het echt van hele hoge kwaliteit moet zijn. Heel veel ambities die we hebben, die soms ook elkaar tegen kunnen spreken, dat we die met elkaar willen realiseren. Buitengewoon belangrijk en beeldbepalende plannen voor de stad. Het is ook zo dat het niet iets is voor de korte termijn. En voordat dit hele Suikerzijde hele gebied is uitontwikkeld, als het al ooit uitontwikkeld raakt, maar volgebouwd is, parken klaar zijn en natuurgebieden helemaal klaar zijn, de bussen, treinstation is geopend, dan zijn we tientallen jaren verder. Dat betekent ook dat je een lang plan maakt met lange grondexploitatie, met veel risico's. En dat je ook voldoende flexibiliteit en adaptiviteit moet organiseren. Omdat, en ik ben het wel met de heer Dijk eens, dat de behoeftes van onze inwoners, en toekomstige inwoners of werknemers of mensen die gebruik willen maken van de openbare ruimte, dat die simpelweg in de loop der jaren kunnen veranderen. In intensiteit, dus hoe ontwikkelt de bevolking zich, is erg onzeker. De mate waarin mensen kunnen betalen, kunnen besteden aan wonen of aan wonen willen besteden. Willen ze ruimer wonen? Willen ze krapper wonen? Hoe zit het met de gezinssamenstelling? We weten heel veel, voor de korte termijn en we hebben ook wel voorspellingen voor de lange termijn. Maar zijn buitengewoon veel dingen onzeker. En die flexibiliteit die zit ook in de planvorming en ook de manier waarop we de planvorming hebben opgezet. En het is ook veel. Het is veel werk, als je ziet wat er alleen aan materieel nu ligt, wat u allemaal heeft te verhapstukken. Ik ben blij dat u waardeert de manier waarop we dat ook inzichtelijk hebben gemaakt. Maar het zijn grote ingewikkelde processen, waarbij we ook nog veel belanghebbenden, moeten dienen en belanghebbenden moeten betrekken. En wat ik al zei, er komen vele woningen bij. Er komt ook veel werk bij. Het is echt niet alleen een woonwijk, we hebben het echt over een leefgebied, waar ook veel werkgelegenheid in komt. Maar er komt nog heel veel natuur bij. Het is een gebied waar ook een groot, belangrijk natuurgebied ontstaat. En er komt heel veel park bij. En met de ontwikkeling van Suikerzijde, maken we ook eigenlijk, Johan van Zwedenlaan wordt eigenlijk een toekomstige parkweg, eigenlijk. Tussen waar het groene gebied is, en Hoogkerk en de stad, eigenlijk een heel mooi en rijk groengebied wordt. Met heel veel diversiteit in alle opzichten. Een nieuw type groengebied aan de westkant van onze stad, die samen met het westpark en het stadspark in dat gebied ook al redelijk is bediend. Dus we denken dat ook een robuuste groenstructuur toevoegt aan onze stad. Wat we dus zien is dat veel ambities die we hebben geformuleerd voor onze omgevingsvisie, The next city samenkomen. Dat betekent ook dat er, omdat het zo samenhangt, ook met allerlei ontwikkelingen buiten dit

gebied, dat we niet altijd alles honderd procent zeker kunnen weten, voordat we een stap zetten. Als we overal op alles moeten wachten, alles zeker is op het gebied van mobiliteit. Voordat we dan pas een stap kunnen zetten, dan kom je er eigenlijk nooit. Dan is er weer een nieuwe ontwikkeling is. Dus je moet altijd rekening houden met onzekerheden. En tegelijkertijd het zo maken dat je snel kan inspelen op de onzekerheden, ook op veranderingen. Betekent dus ook, een paar vragen zijn gesteld, wat betekent nou de huidige corona crisis en de economische gevolgen daarvan voor de woningbouwvraag in zijn algemeenheid? Ik denk dat we daar in plaats van de woonvisie, waar we binnenkort met elkaar over spreken, misschien een beter onderwerp is om het daarover te hebben. Maar we hebben er ongetwijfeld rekening mee te houden, ook in dit gebied, als we straks in 2023 de eerste woningen gaan bouwen. Dat betekent ook om dan naar de vragen te gaan. Even in volgorde, de opmerking van de heer Duit. Die zegt eigenlijk van ja, die zegt eigenlijk met zoveel woorden van, ik vind eigenlijk dat we nog onvoldoende kunnen vaststellen nu, omdat er op het thema mobiliteit en infrastructuur buiten het gebied nog een aantal onzekerheden zijn. Maar wat we juist hebben geprobeerd is, we weten dat die onzekerheden er ook over vijf jaar nog zijn waarschijnlijk. Want heel veel dingen blijven veranderen. Dat we juist een plan hebben gemaakt, die voldoende robuust is in verschillende mobiliteitsontwikkeling en infrastructuurontwikkelingen aanpak. Bijvoorbeeld de treinverbinding, mocht het komen tot een verdubbeling van het spoor, richting Hoogkerk vanuit de stad. Dan kan dat, dan kan dit gebied dat ook ook aan. En natuurlijk heeft dat weer invloed op het Suikerzijdeterrein. Maar dat wil niet zeggen dat we nu deze stappen niet kunnen zetten. Ook in de MER, die gedaan is, zie je dat er gewoon rekening is gehouden met verschillende verkeersscenario's. En we stellen volgend jaar de totale structuurvisie vast. En dan weten we ook op het gebied van mobiliteitsstrategie weer een aantal zaken meer, en kunnen we daar ook rekening mee houden. Nijenhuis vroeg bijvoorbeeld in dat opzicht ook naar, hoe staat het met de financiering van het station? Die neemt dan ook even gelijk de vraag mee van de heer Benjamins. Waarom zit het station op die plek, waarop we die bedacht hebben. Die financiering van het station, daar heb ik u eerder ook wat over bericht. Die hangt natuurlijk samen met het niet doorgaan van de oorspronkelijke station in Hoogkerk en ontwikkelingen in het hoofdstation. En we hebben daar zowel met het Rijk als provincie, staat een eventueel station, zuidwestzijde slash Hoogkerk, want zo willen we het echt wel noemen, staat hoog op de agenda. Dus honderd procent zeker hebben we die zekerheid niet. Maar als je gewoon door de oogharen heen kijkt, en ziet wat voor ontwikkelingen in dit gebied gepland staan. Naast wonen, werken, onderwijs, allerlei activiteiten, dan is het station op deze plek een hele logische. En ook op de plek waar die nu ongeveer is ingetekend. Dat heeft gewoon ook te maken met afstanden die ook de NS en ProRail aanhouden, tussen verschillende stations. Gaan we te veel naar het Oosten, en dus meer naar het voorterrein, dan komen we toch gewoon te dicht op het hoofdstation. Logistiek wil ProRail en NS dat niet. Ga je meer naar het westen, dan krijg je weer het probleem Hoogkerk terug. Dus we zoeken eigenlijk een logische plek, waar bovendien het ook logisch is, omdat er juist op station ook plek is waar je, zeg ik ook tegen de VVD, de plek is waar je zowel met de fiets als de de weg onder het spoor door kan gaan. Dat wij die als het ware koppelen, dat is handig. Dus dan is het ook een logische plek om ongeveer op uit te komen op de plek waar we zitten. En dat betekent ook dat het stedenbouwkundige plan daar ook uitgaat van het station op die plek. En dat is dan ook weer bepalend voor de hoofd structuur van de openbare ruimte. Dus over het station,

die gesprekken voeren met de provincie en het Rijk. De heer Van Niejenhuis vroeg ook naar van, zou los van wat nou de totale percentages uiteindelijk worden in zo'n gebied. Wat volgens mij echt wel deels natuurlijk afhankelijk is van wat je wil, maar deels ook wel degelijk afhankelijk is van behoeftes in de toekomst. Dat is een mix daartussen. Maar zou je niet juist in deze tijd, ook juist sociale en middenhuur naar voren moet trekken. Nou kan ik daar in wezen bevestigend op antwoorden. En dat is om meerdere redenen. Een reden is dat dat inderdaad de huidige tijd daar ook om vraagt, om in ieder geval ook in dat marktsegment op dit moment sociale middenhuur aan woningen. Maar ook omdat wij in die ontwikkelstrategie van het Suikerzijde gebied ook wel een flinke eerste stap willen zetten. Dus het is ook van belang dat die eerste fase, dat dat ook gelijk flink wat aantallen zijn. Denk ik ook in investeringen in een pioniersgebouw. Een eerste publiek gebouw met een aantal voorzieningen. En daar past het ook bij dat je met bijvoorbeeld een corporatie een afspraak gaat maken, om te kijken of je in één keer een groot aantal gebouwen neer kan zetten. Waar ook een groot aantal woningen bij hoort. Dus we denken om meerdere redenen dat het wenselijk is om in de eerste fase inderdaad snel te beginnen met sociale en middenhuur, maar ook nadrukkelijk met andere groepen. Want de mix tussen verschillende doelgroepen is denk ik wel kenmerkend voor dit typische stadsgebied wat het wel moet worden. De heer Dijk vroeg van, ik zou het eigenlijk liefst op voorhand al voor die hele aantallen woningen percentages vast willen leggen. Nou we komen daar via de woonvisie inhoudelijk en later bij de grondexploitatie preciezer op terug. We zijn voor een aantal domeinen werken we met minimumpercentages. We hebben gezegd, in ieder geval minimaal vijftien procent sociale huur. Dat zou nog meer kunnen worden, en zeker in de eerste fase. Dat zal misschien best meer kunnen zijn als die vraag er is. Tegelijkertijd moeten we ook, en dan komen we op het punt van de financiële haalbaarheid van het plan. Hoe meer sociale huur of middenhuur die je in een plan tot stopt, hoe ingewikkelder ook de grondexploitatie kan worden. En er zijn ook veel kosten aan verbonden. En het hangt ook weer af van het totaal aantal woningen. Want als de aantallen woningen in totaal hoger worden, slaat de balans als de grondexploitatie weer heel anders uit als het op vijftienghonderd woningen gaat komen. We hebben er inderdaad voor gekozen in de MER, om een bandbreedte van vijftienghonderd tot vijfduizend woningen te onderzoeken. Wat opvallend is uit die MER eigenlijk is dat, welk aantal je ook kiest, in alle gevallen er eigenlijk een heel plan uitkomt wat eigenlijk overal voldoende op scoort. Natuurlijk, op sommige punten scoort het ene hoger dan het ander. Maar eigenlijk of je nu vijftienghonderd of vijfduizend doet, het kan er milieutechnisch gewoon echt mee door dit plan. Vandaar ook dat onze voorkeur ook is om in de planvorming aan die bovenkant te gaan zitten. Om uiteindelijk meer richting die vijfduizend dan die vijftienghonderd woningen te gaan. Maar het moet wel robuust zijn. Ook inderdaad als de woningvraag de komende jaren substantieel veranderd, dan zullen we ook in een lagere scenario, een plan moeten maken wat haalbaar en is en kwaliteit heeft. En als het gaat om, wat betekent dat dan voor de natuurgebieden? De vloeivelden. Partij voor de Dieren onder andere hebben dat gevraagd. Wij gebruiken de vloeivelden, de noordelijke vloeivelden is een onderdeel van het eerste bestemmingsplan. Waar een deel woningbouw zou komen en een deel het nieuwe park het Hoogpark, zou je het kunnen noemen, tussen Hoogkerk en de stad. Dat compenseren we door aan de zuidkant een nieuw natuurgebied toe te voegen, waar we al dit jaar mee beginnen, met de uitvoering daarvan. En dat is voor alle duidelijkheid, geen

tijdelijke natuur. Dat wordt een natuur die daar wezenlijk onderdeel vormt van het plan. En die dus als het ware ook weer een nieuwe kwaliteit aan het gebied toegevoegd moet worden. Dus het is niet zo, dat op het moment dat wij ooit aan de zuidkant terechtkomen, dat dan die natuur weer verdwijnt. Nog naar de heer Stayen. Die begon onder andere over omgevingscommunicatie. Wat is dat? Er wonen in dat gebied niet zoveel mensen. Nou dat valt toch, het is net als met laagland. Er wonen toch altijd, het is een leefgebied, maar er wonen toch wel mensen. Hier ook, [onhoorbaar] bijvoorbeeld, wonen veel mensen, waar dit gebied wel impact op kan hebben. De wijk Vinkhuizen en aan de westkant ook Hoogkerk, Buitenhof, dat zijn gebieden die geraakt zullen worden door ontwikkelingen in dit gebied. Niet persé in termen van uitzicht altijd, maar wel bijvoorbeeld in effecten van autoverkeer en drukte. Dus ze volgen die ontwikkeling ook met belangstelling. En tot nu toe heb ik ook het idee dat ze met de wijze waarop we dat participeren goedvinden. Ook in de digitale communicatie. En ik denk inderdaad dat mevrouw Moorlag gelijk heeft. Dat deze tijd ons leert dat met name beelden, zeker bij ruimtelijke projecten, beelden zeggen soms meer dan woorden. Dat filmpjes en beelden ons heel bruikbaar kunnen zijn, in het laten participeren van mensen in ruimtelijke projecten. Het thema auto en parkeren. Kijk, wij kiezen ervoor om parkeren niet dominant te laten zijn in de openbare ruimte. En ik denk juist dat heel veel gezinnen dat ook graag willen. Onze oude wijken zijn zeer geliefd. Maar als je gewoon kijkt, de straten vol met geparkeerde auto's. Ik denk dat eigenlijk niemand, dat er maar weinig mensen gelukkig van worden. Dat is wat anders dan dat mensen met een auto daar niet zouden mogen wonen. Zeker nog dat mag. Een auto kan er ook geparkeerd worden. Hoe, dat zou in parkeergarages kunnen, dat zou ook op binnenterreinen kunnen. Wat we niet willen, is dat die openbare ruimte, die uit moet nodigen tot ontmoeting, die klimaat adaptief moet zijn, die groen moet zijn, dat die niet wordt gedomineerd door de auto. Die keuze maken wij bewust in dit gebied. En wij denken ook dat toekomstige bewoners, welk soort, of het nou gezinnen zijn, alleenstaande ouderen of bakfietsen hipsters. Dat ze in alle gevallen dat zullen waarderen. Dus we denken dat dat echt kwaliteit toevoegt, en juist de aantrekkelijkheid zal doen toenemen. Dan het punt van het geld, SIF. We komen volgend jaar met een meer jaren beeld, het financiële beeld.

03:14:26

Voorzitter: Meneer Ram heeft een vraag.

03:14:28

De Heer Ram: Ja, dank u wel Voorzitter. Toch wat vragen over de plek van de auto. Ja, wordt dan de normering per woning als het gaat om auto's? Ja, volgens mij als je de Groninger vraagt van, wil je een flatje met een balkon, of een woning met een garagebox. Volgens mij kiest dan iedereen voor het laatste. Dus wellicht kan het college daar wat licht over laten schijnen.

03:15:00

Voorzitter: De wethouder.

03:15:00

Wethouder: Ik moet zeggen, wat mij altijd opvalt, dat mensen met een garagebox, dat vaak de auto nooit in de garagebox staat. Dus ik weet niet of dat nou echt de voorkeur is van de Groninger. Ik ken heel veel Groningers ook, die met veel plezier in appartementen wonen.

Juist, en dat zien we ook gewoon in de, als je dan toch de markt als maatstaf neemt, ik weet dat niet mag. Maar als je kijkt naar de woningprijzen, met name in dichtbebouwde gebieden, dan zie je dat toch heel veel mensen daar graag willen wonen. Dus het is niet zo dat iedereen een groothuis met een garage wil. Die diversiteit is er zeker. Dus daar kijken we wat anders tegenaan.

03:15:39

Voorzitter: Meneer Ram.

03:15:39

De Heer Ram: Ik vroeg naar de normering. Wordt het nul komma zes per per huishouden? Of wordt het anderhalf.

03:15:47

Voorzitter: De wethouder.

03:15:48

Wethouder: Bij het bestemmingsplan komt dat natuurlijk aan de orde. Of sterker nog, bij de concrete bouwplannen zullen we per geval, want dat is erg afhankelijk van het type project wat er gerealiseerd wordt. Een studentenhuysvesting heeft een hele andere normering dan bij tweekappers. Dus daar wordt per geval gewoon op basis van het vigerende parkeerbeleid bepaald. Waar het om gaat, is dat wij de auto in de openbare ruimte, niet een prominente plek willen geven in dit gebied. Dus juist ruimte willen geven voor groen, ontmoeting en mensen. Ook de heer Ram, goed om even te zeggen, u vroeg waarom achtendertig meter. Ik kan u geruststellen, op sommige plekken mag, bij het station bijvoorbeeld, mag rustig hoger worden gebouwd. Dus daar kan zelfs een hoogte accent van zeventig meter. Maar in het algemeen kiezen we hier niet voor. En kiezen we juist hiervoor een hoogte waarin veel gevarieerd kan worden. Maar waar we over het algemeen, we willen hier geen hoogbouw wijk van maken. Maar dat neemt niet weg, dat op sommige plekken wel degelijk in de lucht kan worden gegaan, omdat daar ook gewoon behoefte aan is. En dat ook volgens mij bijdraagt aan het compacte bouw. De hele discussie rond het programma, zullen we bij de woonvisie denk ik verder doen, en ook bij de vaststelling van het bestemmingsplan. Ja, dan mevrouw Nieuwenhout nog over, dat vond ik eigenlijk wel een mooi idee, van thema willen we energiezuinig, energieleverend of energieneutraal? Ja, we zijn er misschien zoals mevrouw De Vries ook wel aanmerkte, misschien wat zuinigjes in onze formulering. We weten natuurlijk niet honderd procent zeker of we dat kunnen halen. Dat is moeilijk te zeggen hoe dat over twintig jaar is natuurlijk, bij de energie. Het is altijd lastig om juist als stad om energie neutraal te worden. Je zult toch altijd iets van de omgeving nodig hebben, om die energie op te halen. Maar juist nieuwe wijken zouden toch minimaal de ambitie moeten hebben, om energieneutraal te zijn. Daar ben ik het eigenlijk wel mee eens. En ik vind het bijvoorbeeld om te kijken, zou je aan de hand van een ontwerpwedstrijd ook op het gebied van natuurinclusief en energiepositief bouwen, wat we in de woonvisie eigenlijk ook aankondigen, dat zou misschien weleens heel aardig zijn om dat juist aan De Suikerzijde te gaan uitproberen. Dus daar wil ik best eens naar nakijken. Dan ook de vraag naar de ligplaatsen. Ja de ligplaatsen staan nog steeds op de radar voor de ontwikkeling van De Suikerzijde gebied. Dan met name in het noordwestelijk deel. Het idee is daarom mogelijk een haventje te maken, waar ook ligplaatsen kunnen komen. We studeren er nog wel op,

omdat er dan ook weer, financieel heeft het implicaties, maar ook in de verhouding privé, openbaar zitten daar nog wat vraagstukken in. Maar dat is zeker de bedoeling dat ook in dit gebied ligplaatsen zullen worden gerealiseerd. Ik hoop dat ik zo de meeste vragen heb kunnen beantwoorden.

03:18:36

Voorzitter: Ik zie in ieder geval, mevrouw De Vries nog. Ik kijk hier de zaal nog even rond. De heer Benjamins twijfelt nog even. Dan gaan we eerst naar mevrouw De Vries.

03:18:45

Mevrouw De Vries: Dank u wel. De wethouder was bezig met beantwoording van mijn vraag over het SIF, en werd toen geïnterrupteerd. Ik benieuwd naar het einde daarvan. En ik had nog een vraag staan, wanneer wij iets meer horen van uitkomst van het verkeerskundig onderzoek.

03:18:59

Wethouder: Laten we bij het laatste beginnen. Er zit natuurlijk een verkeersanalyse nu bij de stukken. En wat er natuurlijk gebeurt is, is dat we stedelijk met een mobiliteitsstrategie bezig zijn. En bij de definitieve vaststelling van de structuurschets, zullen we die twee zaken ook bij elkaar brengen.

03:19:17

Mevrouw De Vries: In de stukken staat iets, dat het college bereid is om verkeerskundig onderzoek, nader verkeerskundig onderzoek hierover uit te voeren.

03:19:24

Wethouder: Ja, dat kan, maar dat hangt wel van bepaalde thema's af denk ik. Ik weet niet waar het precies staat, dat nader verkeerskundig onderzoek?

03:19:35

Mevrouw De Vries: Ik kom er anders technisch eerst nog wel even op terug.

03:19:37

Wethouder: Ja ok. U kunt er gerust op zijn, wij houden dat nauwlettend in de gaten, en dat komt ook bij de definitieve stukken terug. Het andere punt van het SIF, het geld. Wij hebben in ons meerjarenbeeld, hebben we geld gereserveerd voor De Suikerzijde. Ook in het stedelijk investeringsfonds. Er zit dus van een aantal jaren geld, in de meerjarenbegroting, dat zit erin. Dat is bij lange na niet voldoende om alle investeringen te dekken, dat zeg ik er ook wel weer bij. Maar het is wel een substantieel deel. En wanneer we inderdaad op het SIF zouden gaan bezuinigen, dan komt dat wel onder druk te staan. Dat is denk ik een terechte opmerking van u. Maar op dit moment kunnen we een heel eind komen. Waar we natuurlijk ook De Suikerzijde voor aanbieden, is een claim bij het Rijk als onderdeel van de woondeal. Wij hopen echt dat er ook middelen van het Rijk zullen komen om de investeringen in infrastructuur te kunnen doen. Ja, en daar zit ook een relatie met het woningbouwprogramma, wat ik net al aangaf. We zullen ook, naast dat we natuurlijk een programma willen neerzetten wat aansluit bij de wensen van onze bewoners, zullen we ook op een slimme manier zodanig moeten programmeren dat de opbrengsten daarvan de broodnodige investeringen ook weer kunnen dekken.

03:20:37

Voorzitter: Ik zag ook de heer Ram nog?

03:20:41

De Heer Ram: Ja ik had een onderbouwing gevraagd van de financiering van het plan. Ook in het kader van de verkoopbaarheid van de huizen. Ik zie namelijk dat de gemeente hier twee belangen heeft. Namelijk de gronden die verkocht moeten worden, en met een schatkist. En daarnaast goed verkoopbare huizen. Vandaar deze achterliggende vraag.

03:21:09

Wethouder: Die belangen komen natuurlijk goed samen. Wij kunnen natuurlijk wanneer wij geen verkoopbare huizen maken, dan verdienen we er ook geen geld aan. Daar zit een soort soort samenhang tussen. Maar wij doen dit niet om geld verdienen. Wij doen dit om een goede woonwijk te maken, waar we jaren of decennia lang plezier van hebben. Heel veel mensen daar wonen. Dus een mix tussen voldoende opbrengsten om de investeringen te doen. Begin volgend jaar op het moment dat wij ook met het definitieve structuurplan komen, zullen wij u inzicht geven in de meerjarenplanning van de financiën. Ook met een aanzet tot de grondexploitatie. En we zullen u een voorstel doen over hoe wij de ontwikkeling organisatie van De Suikerzijdegebied vormgegeven.

03:21:52

Voorzitter: Dank u dan nog een vraag van de heer Benjamins.

03:21:54

De Heer Benjamins: Ik hoef niet eens antwoord hoor, denk ik op mijn vraag. Maar ik wil toch even dat het college aandacht houdt voor de behoefte aan het voorzieningenniveau in de wijken die wij gaan bouwen, en de tijdelijkheid van de voorzieningen die wij al op het voorterrein hebben.

03:22:08

Wethouder: Ja. Terechte opmerking. Ik gaf net al aan, pioniers gebouw, belangrijk voor de voorzieningen. En de ontwikkeling van voorterreinen hangt daarmee samen.

03:22:17

Voorzitter: Dank u wel. Dit betreft een collegebrief over een voorontwerp. En de vraag is wat wij daarmee gaan doen richting de Raad van zevenentwintig mei. Ik zie hier in de zaal dat dat niet zal zijn, en digitaal ook niet. Dan kunnen we de vergadering hiermee afsluiten. En ik dank u allen voor uw inbreng. Fijne avond nog.